

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/1. Vse pošiljatve je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo Udruženja Jugosl. Učiteljstva - Poverjeništvo Ljubljana

Licealna knjižnica
1058 Ljubljana, Strossmayerjeva ulica.
II. drž. gimn. (Bpl.)

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorg. 40 Din, za inozem. Posamezna številka članstva „Pov. UJU Ljubljana“ ima s člana plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2-50 od petih vrst. Inerdatni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Resolucije

IV. pokrajinske skupščine Poverjeništva UJU — Ljubljana.

Učiteljstvo Poverjeništva UJU — Ljubljana, zbrano na pokrajinski skupščini v Krškem dne 8. in 9. julija 1924 je soglasno sprejelo sledeče sklepe in zahteve kot rezultate dvodnevni posvetovanj in razprav:

Materialne in pravne zahteve učiteljstva.

Vkljub zakonitim določbam še niso izpolnjene vse materialne obveze države napram državnemu uradništvu, v tem pogledu izjavljamo:

1. Zahtevamo takojšnje izplačilo razlike med staro in novo plačo od oktobra 1923, ki nam po zakonu pripada.

2. Država zanemarija svojo dolžnost do upokojencev. V tem pogledu naj se kronski pokojnine prevedejo na dinarske in naj se takoj izda draginjska uredba, s katero se bodo zvišale draginjske doklade upokojencev na podlagi že odobrenih kreditov.

3. Upokojitveno postopanje naj se uredi tako, da ne bodo upokojenci po več mesecev ostali brez plače, temveč naj se po členu 152. urad. zakona odmeri in nakaže pokojnina z istim odlokom, s katerim se izvrši upokojitev.

4. Poročenim učiteljicam naj se izplača polna draginjska doklada in uvedejo zopet draginjske doklade za širše člane družine, ki jih je uradnik primoran vzdrževati. Draginjski razredi naj se odpravijo.

5. Šolskim voditeljem naj se izplača razmeram odgovarjajoča funkcijska doklada.

6. Naturalno stanovanje naj se učiteljem, ki ga prejemajo kot odškodnino za administrativno opravljanje šolskega posloplja, ne odračunava od stanarine.

7. Vojaški zakon naj se izvaja tako, da učitelj-vojak ne bo zapostavljen radi odsluženja kaderskega roka za učiteljem nevojakom ali učiteljico ter naj se prizadetim tudi ohrani službeno mesto.

8. Učiteljem naj se zvoli za zborovanja, na katerih se razpravlja za državo važna prosvetna vprašanja, večkrat v letu polovično vožnjo na železnicah in parobrodih.

9. Šolskim nadzornikom naj se zvišajo prejemki in uredi potnine tako, da bodo lahko brez osebne materialne škode opravljali svojo službo.

10. Izda naj se izvršilna uredba k čl. 37. čin. zak. o zvišanju stanarin, pri čemer naj se upoštevajo večja mesta, industrijski kraji in obmejne šole.

11. Učiteljstvu na obmejnih šolah naj se dajo posebne doklade po členu 40. čin. zakona.

12. Izda naj se izvršilna naredba k členu 112. čin. zak., da bo učiteljstvo deležno brezplačnega zdravljenja v bolnicah, ki jim ga zagotavlja zakon.

Načelno stališče z ozirom na šolsko upravo.

Učiteljstvo odločno vztraja v interesu šolstva in prosvete pri ločitvi prosvetne uprave od politične in obžaluje, da politična javnost ne uvidi te nujne potrebe in ne uvažuje utemeljenih razlogov učiteljstva. Podreditev prosvete velikim županom smatra za kvarno prosveti in šolstvu. Prosvetni upravi naj načeljuje šolnik.

Čutimo se v svojih težko priborjenih pravicah ogrožene in protestiramo proti omejitvam, oziroma ukinitvam kompetenc onih šolskih korporacij, ki so osnovane na zakonu in v katerih ima učiteljstvo svoje legitimne zastopnike, t. j. višjega šolskega sveta. Uvedejo naj se učiteljske zbornice. Sedanjí upravni sistem pri prosveti smatramo za absolutističen. Osnovnošolsko učiteljstvo izgublja težko

priporjene pravice. To je nevaren prejudic za ureditev šolstva po bodočem šolskem zakonu.

V prosvetni upravi naj bo osnovnošolskemu učiteljstvu odprta pot do vseh upravnih mest, ki zadevajo osnovno šolstvo in naj se uradnike za taka mesta jemlje v prvi vrsti iz osnovnošolskega učiteljstva, ki pozna ustroj osnovnošolske prosvetne uprave in osnovne šole.

Nadzorniki osnovnih in meščanskih šol.

Za nadzornike naj se imenuje le može, ki uživajo zaupanje učiteljstva, kateremu so nadrejeni, ki poznajo in služijo pri šolstvu, katero imajo nadzorovati, imajo najboljšo strokovno kvalifikacijo, so dobri organizatorji, možeje z značajem plemenitega človeka in s prepričanjem in vero zavednega nacionalista, ker le ti garantirajo, da bodo vršili svojo nalogo, kakor zahteva potreba in duh časa in bodočnost naše domovine.

Nadzorniki osnovnih šol naj bodo iz vrst učiteljstva, ki poznajo ustroj osnovnošolske uprave in osnovne šole ter so že službovali na njej.

Odločno odklanjamo in zavračamo naziranje nekaterih političnih faktorjev in politične državne uprave, da naj bi vršili nadzorstvo nad osnovnim šolstvom profesorji, ker jih v zmislu gorenjega odstavka odklanjamo.

Šolski zakon.

Predložitev šolskega zakona narodni skupščini smatra učiteljstvo za eno nujnih zahtev, ker trpi šolstvo neizmerno škodo z odlaganjem rešitve tega vprašanja.

Narodno prosvetno delo. — Šolski oder.

Skupščina smatra šolski oder kot vzgojno sredstvo eminentne važnosti, zato je to delo podpirati z vsemi sredstvi in ga gojiti sistematično in organizirano. S prireditvami je treba podpirati tudi narodno-prosvetni sklad, da se dá gospodarsko podlago temu gibanju. Knjižnico »Šolski oder« je razširiti čimbolj, da se omogoči izdaja novih iger.

O prireditvah je poročati dnevnemu časopisu, ki je razširjeno v dotičnem kraju in stanovskemu, v svrhu statistike.

Organizacija knjižnic.

Mladinske in javne ljudske knjižnice za ljudstvo in dobre strokovne knjižnice za učiteljstvo smatramo kot temeljno in neobhodno potrebno izobraževalno sredstvo ter predpogoj za nadaljnjo šolsko in narodno prosveto. Vsaka šola mora imeti mladinsko knjižnico, ki naj se čimbolj izkoristi. Osnuje naj si javno ljudsko knjižnico za šolodraslo mladino in ljudstvo. Lokalne in okrajne strokovne učiteljske (pedagoške) knjižnice naj se reorganizirajo. Okrajne strokovne knjižnice naj tvorijo s svojimi odbori okrajno centralo vsega knjižničnega gibanja v okraju, svojo centralo pa naj imajo v centralni knjižnici Pov. UJU v Ljubljani. Ta naj se izpopolni z vsemi bibliografsko važnimi pedagoškimi in šolskimi deli; poverjeništvu naj prične s tozadevno zbirko, članstvo se pa poziva, da daruje knjige centralni knjižnici Pov. UJU.

Nujni koraki za odpomoč obmejnega šolstva.

Obrambna društva in vlado opozarjamo, da je naše obmejno šolstvo na severni državni meji vse premalo podprto za nacionalni boj in nalogo, ki jo ima vršiti. Tem šolam manjka moralne in materialne podpore. Na te šole je pošiljati najboljše in zanesljivo učiteljstvo, ki je tudi za izvenšolsko delo vneto, ter ga je v to svrhu materialno še posebej podpreti, da se bo brez skrbi za gmotno sta-

nje lahko posvetilo temu delu. Našim obmejnim šolam je treba mladinskih in javnih ljudskih knjižnic.

V naši državi se vse preveč protežira nemško, italijansko in madžarsko šolstvo, ker naši bratje onstran meje, v Italiji, v Avstriji in na Madžarskem, nimajo niti najpotrebnejšega narodnega šolstva. Zgražati se moramo nad postopanjem kulturne Italije z jugoslovensko manjšino, ki ji je v letošnjem letu nasilno vzela narodno šolo in sedaj celo prepoveduje narodna društva na Goriškem.

Pozivljamo vlado, da ukrene vse potrebno za kulturne pravice naših neodrešenih bratov.

Stališče do naprednega tiska.

Potrebno organiziranega sodelovanja pri naprednem izvenstanovskem časopisu se je s strani našega stanu še premalo upoštevalo. Za neobhodno smatramo, da se podpre to časopisje s poročili občejavnega, kulturnega, prosvetnega, gospodarskega in socialnega značaja, da se potem to časopisje lahko razširi in ukoženini med narodom. Dosedaj smo se premalo posluževali izvenstanovskega časopisja, da bi ustvarili šoli in našemu stanu prijazno javno mnenje v narodu.

Kot organizacija, ki ima svoje zastopnike v vsakem kraju Slovenije, nam je lahko storiti oboje. Kot nujno smatramo za osvojitve javnega mnenja, da vsak učitelj poroča naprednim listom o dogodkih in kulturno - gospodarskih ter političnih potrebah ljudstva iz svojega okraja, ter se je treba za to delo organizirati; na drugi strani je treba ustvariti stalen kader (nekak dopisni urad učiteljstva), ki bo stalno in dosledno informiral vse napredno časopisje o vseh naših prosvetnih, šolskih in stanovskih zahtevah in ustvarjal nam prijazno javno mnenje potom javnega časopisja; na tretji strani je potreba organizirati tudi obrambno delo na napade v časopisju, ki ima tendenco, jemati šoli in učiteljstvu ugled v javnosti.

Gospodarska organizacija.

Gospodarsko organizacijo moramo smatrati za temelj in predpogoj dobre stanovske organizacije; zato moramo stanovska gospodarska podjetja podpirati z vsemi sredstvi in moralnem in materialnem oziru. Načeloma bodi vsak naš član tudi član vseh naših gospodarskih združnih podjetij in gospodarskih stanovskih društev, za kar naj poskrbe okrajna društva. Misliti naj se prične na prirejanje stanovskih gospodarskih tečajev za zastopnike vseh okrajnih društev, na katerih naj se prične vzgajati in organizirati učiteljstvo v tem pravcu.

Iz te podlage se bo razvilo tudi uspešno in sistematično delo učiteljstva na širšem narodno-gospodarskem polju, posebno na polju združništva.

Organizacija kulturnega gibanja.

Kulturna in strokovna izobrazba članstva UJU bodi najtrdnjša in najtrajnejša podlaga naši organizaciji. Tej izobrazbi naj posveča članstvo vso pažnjo, prireja naj predavanja, tečaje ter naj ustanovi pedagoške krožke pri okrajnih društvih v zvezi s kulturno pedagoškim odsekom UJU Pov. Ljubljana. Iz vidika ne smemo izgubiti stika z izvenstanovskim kulturnim gibanjem.

Vzgoja stanovskega naraščaja.

Vzgoji stanovskega naraščaja se posveča še premalo pažnje. Naraščaj potrebuje tudi vzgoje za izvenšolsko delo. To vzgojo naj preskrbe okrajna društva na sedežih državnih učiteljskih. Vzgoja se ima vršiti po sistematičnem načrtu, in se ima v to svrhu preskrbeti naraščaju primeren lokal, kjer se bo lahko vzgajal v

tej smeri. Nujno potrebno bo misliti na ustanovitev glasila za naš stanovski naraščaj vse države.

V svrhu ustanovitve gospodarske podlage tega gibanja naj članstvo z vsemi sredstvi podpira »Učiteljski sklad« ter naj točno vplačuje tozadevni organizacijski davek. Podpiranju in olajšanju socialnega položaja našega naraščaja, t. j. glede stanovanja, prehrane in nabave šolskih potrebščin je posvečati posebno pozornost in je po možnosti ustanoviti za to posebno podporno društvo za učiteljske, da se tudi širši javnosti omogoči sodelovanje.

Disciplinarni predpisi za učiteljstvo.

1. V zmislu čl. 170. čin. zak. zahtevamo za učiteljstvo poseben disciplinarni postopek, kateremu naj bo podlaga novi šolski zakon.

2. Učiteljstvo sodi disciplinarni senat, obstoječ iz strokovnjakov.

3. Prizivne instance naj bodo, disciplinarni senat ministrstva prosvete, upravno sodišče in državni svet, ki razsoja le v slučaju, ako se je pri preiskavi kršil zakon.

4. Denarne globe naj popolnoma odpadejo.

5. Disciplinarne preiskave se ne sme otvoriti na podlagi anonimnih ovadb in nepodpisanih časopisnih člankov ter se imajo smatrati kot nujne in rešiti praviloma najkasneje v roku 3 mesecev.

6. Vsako ovadbo dobi obdolženec takoj v izjavo.

Javna ocena učiteljstva.

Na osnovi čl. 72. uradniškega zakona, ki določa, da ocenjevanje po uradniškem zakonu ne velja za nastavnike vseh vrst šol, zahtevamo, da se vnesejo v novi šolski zakon določbe o ocenjevanju, ki bodo odgovarjale modernemu načinu ocene.

Moderni način ocene mora temeljiti na sledečih principih: Ocena mora biti javna in komisjska. Učitelj ima vpogled v oceno, se sme zoper slabo oceno pritožiti in v slučaju potrebe zagovarjati.

Slovensko učiteljstvo se je dolga desetletja borilo za tako moderno oceno, jo je doseglo po prevratu in ima že od leta 1920. v veljavi predpise (Naredba pov. za uk in bog. v Sloveniji, Urad. list št. 52, toč. 194.), ki odgovarjajo modernemu načinu in postopanju pri ocenjevanju.

Zahtevamo, da se slični moderni predpisi o ocenjevanju vnesejo tudi v novi šolski zakon in se odpravi tudi zakonitim potom zastareli in nemoderni način ocenjevanja.

Poslovanje naše organizacije.

Diferenciaciji dela v organizaciji je posvetiti vso pozornost ter je pritegniti k delu vse članstvo, učitelje in učiteljice. Vprašanju izpopolnitve organizacije naj se posveča več pozornosti. Društva je deliti v svrhu čimvečjega delovanja v krožke.

V to svrhu je treba izdelati za okrajna društva enoten poslovnik, ki upošteva gornje principe. Člane centralnih odsekov je treba izpopolniti tako, da bodo v svrhu čimčeščjega shajanja v neposredni bližini.

Državna himna.

Odpravo državne himne iz cerkve ob priliki državnih praznikov smatra učiteljstvo iz vzgojnega ozira za zelo kvarno, dokler se ni dalo nadomestila za to.

Učiteljstvo poziva ministrstvo, da se čimprej popravi ta pogršek.

Četrta pokrajinska skupščina Pov. UJU — Ljubljana.

(Poročilo o poteku skupščine v Krškem dne 8. in 9. julija 1924.)

Krška skupščina nam je lahko v dveh smereh za vzor, tako glede vnanjih priprav in sprejema učiteljstva s strani meščanstva, kakor tudi glede notranjega dela in vneme delegatov, s katero so se oprijeli in izvedli začrtan program. Stvar dozoreva! Idejna orientacija dobiva tudi v novi državi svojo trdno smer in temelj. Čeprav postaja naš polet precej širokopotezen, vendar je tudi siguren, ker se razvijamo normalno v etapah razvoja in se naše delo ne naslanja na dobro orientirane posameznike, temveč na celoto in na izbrane voditelje te celote, ki so prav v Krškem dokumentirali, da prav razumevajo svoje poslanstvo.

Ni se zaman zopet divila javnost v teh dneh naši vzorni organizaciji, kajti tudi mi moramo javiti vsemu organiziranemu učiteljstvu, ki ni bilo navzoče na skupščini: da so delegati, ki ste jih odposlali na skupščino vzorno in častno izvršili svojo nalogo, tako da je bilo vodstvo organizacije ponosno na delegacijo in mu je to tudi porok, da bo ta delegacija z ostalim članstvom tudi izvedla vse letošnje smernice, ki so bile sprejete na skupščini in bo s tem poglobila našo organizacijo v tisto smer, ki ji daje najtrdnnejši in najtrajnejši temelj.

Prijazno Krško mesto je sprejelo slovensko učiteljstvo s priznanim gostoljubnostjo pod svoje strehe, meščanstvo mu je izkazovalo svojo odkritosrčno naklonjenost, v vnanji pozdrav pa so vohale raz streh narodnemu učiteljstvu državne in narodne trobojke — praznična obleka ob prazničnih dneh! Tovarišice in tovariši Krškega in Brežiško-Sevnjskega učiteljskega društva so pa sprejeli svoje tovariše tako, kot sprejema brat svojega brata. Krasni pozitivni uspehi letošnje skupščine jim bodo najboljša zahvala za njihov trud in žrtve, ki so jih doprinesli!

Pripravljalni odbor, obstoječ iz tovarišev: Gomilšek, Kraker, Levstik L., Levstikova V., Vanič, Vutkovič, Vutkovičeva M., Zirer in Žabkar, je vzorno uredil vse glede prehrane in prenočišč, vključno temu, da ni bila spricho primeroma malega kraja in velike udeležbe to malenkost; ni pa pozabil odbor tudi na družabni del skupščine, katerega je domači orkester nudil tudi umetniški užitek.

Seja širjega sosveta in odsekov.

Točno ob 10. uri dopoldne je otvoril tov. poverjenik, ravnatelj Luka Jelenc sejo širjega sosveta in s tem četrto pokrajinsko skupščino Pov. UJU — Ljubljana.

S tem je otvoril 29. skupščino slovenskega učiteljstva, ki jo je vodil on. Drugo leto torej konča tretji decenij, kar vodi poverjenik tov. Luka Jelenc slovensko učiteljstvo in kar je predsednik osrednje organizacije slovenskega učiteljstva.

Odkazal je došlo delo, predloge in resolucije odsekom, določil delovni po-

stopek na letošnji skupščini, odkazal od pripravljalnega odbora določene prostore za zborovanje odsekov ter na to pozval odseke na delo.

Zborovanje odsekov.

Odseki so šli vsi z vso vnemo na delo in so zborovali dopoldne od 11.—1. in popoldne od 2.—4. Referenti so bili točno na svojih mestih in dobro pripravljani za svoje referate. Delegati so se v odsekih pridno udeleževali debat in so utemeljevali predloge svojih društev. Poleg odkazanih programatičnih tem se je v odsekih zavzelo tudi stališče k posameznim samostojnim predlogom in smernicam, ki so jih stavili referenti. Gospodarski odsek je razpravljal o zadevi Suusa, o čemer so razpravljala letos vsa okrajna učiteljska društva.

Z letošnjim zborovanjem odsekov je dobil svojo sankcijo tudi novi »Poslovnik Pov. UJU — Ljubljana«, ki je bil sprejet na Bledu leta 1922., in se od leta do leta vedno bolj uveljavlja. Princip diferenciacije dela, ki je zastopan v tem poslovniku, nam je pokazal letos, da smo na pravi poti. Točno izvajanje poslovnika s strani okrajnih učiteljskih društev nas lahko dovede še do lepših uspehov.

Odseki so točno po programu razpravljali o sledečih glavnih temah:

1. Narodno - prosvetni odsek: Organizacija šolskih odrov in naših knjižnic. Referent tov. E. Tiran iz Moravč.

2. Odsek za obmejno šolstvo in neodrešeno ozemlje: Položaj obmejnega šolstva in nujni koraki za odpomoč. Referent tov. A. Hren, Studenci pri Mariboru.

3. Tiskovni odsek: Naš tisk in naše naloge za osvojitve javnega mnenja. Referent tov. Iv. Dimnik, urednik »Učiteljskega Tovariša«.

4. Gospodarski odsek: Naše gospodarske ustanove in moralna podpora s strani organizacije. Referent tov. R. Grum iz Ljubljane.

5. Kulturno - pedagoški odsek: Organizacija kulturnega gibanja našega stanu. Referent tov. Fr. Martinc iz Št. Janža pri Ptuj.

6. Odsek za naraščaj: Vzgoja našega stanovskega naraščaja za izvedeno delovanje učiteljstva. Referent tov. Andr. Škulj iz Ljubljane.

7. Obrambno - pravni odsek: Posebni disciplinarni predpisi za učiteljstvo, po čl. 170. in posebno ocenjevanje po čl. 72. uradniškega zakona. Referenta tov. H. Šumer iz Šmarji pri Jelšah in tov. A. Gnus iz Dola pri Hrastniku.

8. Stanovsko in šolsko-politični odsek: Najnujnejše smernice za poslovanje naše organizacije. Referent tov. R. Dostal, strokovni tajnik.

Odseki so vzorno pripravili vse gradivo za delegacijo, na kateri se je potem čas plodonosno izrabil za druge debate in se je obdelalo mnogo več gradiva. (Dalje prih.)

lane referate, osobito g. ravnatelju Zadrudne zveze v Celju Janko Lesničarju za strokovnjaški referat. Sokolu, pod vodstvom staroste br. dr. Kandareja, predsedniku Jug. Mat. izrekamo zahvalo za preustitve dvorane; orkestru, pod vodstvom g. župana J. Pfeiferja za prireditve koncerta na čast skupščinarjem. Bratskemu poverjeništvu UJU Zagreb se zahvaljujemo za odposlanstvo deputacije. Tudi vsem drugim, ki so pripomogli k lepim uspehom skupščine, a jih nismo navedli, naj velja naša zahvala.

V Ljubljani, 10. julija 1924.

Poverjeništvu UJU — Ljubljana.

Rudolf Dostal, Luka Jelenc,
strok. tajnik. poverjenik.

Splošne vesti.

TEŽKA IZGUBA.

Beograd, 10. julija. p. Pri ministru prosvete g. Pribičeviću se je vršila danes konferenca za likvidacijo prosvetnih oddelkov bivših pokrajinskih uprav. Zastopani so bili vsi oddelki pokr. prosv. uprav iz države. Slovenijo sta zastopala gg. dr. Svetek in dr. Janko Lokar. Komisija

ima izvršiti prenos funkcij prosvetnega oddelka na velikega župana, to je na oblastne prosvetne inspektorje.

Ena največjih pridobitev po prevratu za šolstvo je bila ločitev prosvetne uprave od politične, ali samouprava šolstva, ki smo jo dosegli. Vključno centralizaciji bi se dala ta samouprava še ohraniti in se je za to tudi naša organizacija vedno borila ter bi jo dosegla, da ni bilo ljudi, ki so v tem pogledu popolnoma samolastno postopali. Velika težava za organizacijo je bila, ker ni imela svojega osnovnošolskega zastopnika v ministru prosvete v Beogradu.

Po gorenji vesti stopa sedaj to vprašanje v zadnjo fazo. Na skupščini v Krškem smo odločno izjavili svoje stališče v tem vprašanju, v listu smo ga dosledno zastopali, a »naši« zastopniki so ostali slepi in gluhi. Opozorili smo jih, naj počakajo do šolskega zakona in oblastnih skupščin, a zaman. Mudilo se jim je razbiti najboljšo pridobitev prosvete po prevratu, bili so v tem vztrajni in dosledni.

Naš poverjenik tov. L. Jelenc je v svojem otvoritvenem govoru na letošnji delegaciji izjavil v tem vprašanju sledeče:

»V najbližji bodočnosti bomo doživeli velevažen, osodepoln prevrat v učni upravi: izvršila se bo likvidacija »Prosvetnega oddelka v Ljubljani«. Učna uprava v Sloveniji izgubi s to likvidacijo samostojnost in skupnost, ker pride pod politično upravo, v oblast političnih predstojnikov — velikih županov s šolskim referentom ob strani. Ta dva gospoda bodeta imela vso oblast nad šolstvom in učiteljstvom v svojih rokah. Učiteljstvo ne bo imelo nobene besede, nikakoršnjega zastopstva ondi, kjer se bo odločevalo o njegovj usodi.

Kvarno bo vplivala ta naredba na enotno vzgojo naše mladine; učitelji bomo zopet Kranjci in Štajerci; osodepolna lahko postane ta ureditev za našo skupno organizacijo; naravnost katastrofalne pa bodo posledice, ako pride kdaj na krmilo šolstvu in učiteljstvu sovražni režim. Žalibog, da so bili vsi naši koraki, naše resolucije, naši ukrepi, da bi odvrnili to nesrečo od šolstva, zaman. UJU poverjeništvu Ljubljana ne zadene nobena krivda, ker je storilo vse, kar je bilo sploh storiti mogoče. Vselej in povsod je delovalo z vsemi silami na to, da naj ostane šolska uprava v Sloveniji skupna za obe oblasti, neodvisna od politične oblasti, samostojna s šolnikom na čelu.

Te besede zapisujemo v knjigo zgodovine kot naš »veto«. Ne izbrišemo iz našega programa točke samouprave šolstva, t. j. ločitve šolske uprave od politične; zgodovini pa prepuščamo, da bo po posledicah sodila pravilnost postopanja njih, ki so soodločevali pri ureditvi tega vprašanja.

— **Dijaštvo in društva.** Prosvetni minister Svetozar Pribičević je izdal odredbo za vse šole kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki omejuje učencem oziroma dijakom osnovnih in srednjih šol udeležbo pri nekaterih organizacijah. Učencem in dijakom ni dovoljeno vstopati niti v »Srnao«, niti v »Hanao«, niti »Orjuno«. Vstop je tudi prepovedan v telovadno društvo »Hrvatski Sokol« in v telovadno društvo »Orel«. Dijaštvo osnovnih in srednjih šol je dovoljen vstop v društva, ki so včlanjena v »Jugoslovenskem Sokolskem Savezu«.

— **V bodočem šolskem letu** bodo po odredbi prosvetnega ministra povišani honorarji učiteljem v sledečem redu: popolnoma kvalificirani redni učitelji srednjih in strokovnih šol ter oni z višjim tečajnim izpitom za srednje šole in z redno fakultetno izobrazbo, bodo prejeli za izvršene ure učnih predmetov po 50 Din. za neoblatne predmete »a« po 30 Din. Ostali, ki nimajo navedene kvalifikacije, dobe za obvezne predmete po 30 Din, a za neobvezne po 25 Din. Vero učitelji, ki niso zadostili določbam § 62. zakona o srednjih šolah, se smatrajo za učitelje z nepopolno kvalifikacijo. Odredba stopi v veljavo 24. avgusta 1924.

— **Nov tednik za poljsko mladino.** Z oktobrom 1923. leta je začel izhajati v Varšavi nov tednik za poljsko mladino »Iskry«, ki naj bi vžgal v njej »velik plamen ljubezni do vsega, kar je lepega, vzvišenega in plemenitega«. Razpravljati hoče o prirodnih čudih in o človeku, ki si podjarmlja narodo, zlasti hoče vzbujati ljubezen do poljske zemlje, poljskega jezika in poljske zgodovine. S svojim trudom in s svojo krvjo so odkupili predniki jasno bodočnost, ki leži pred današnjim rodом in ki bo takšna, kakršna bo »deca in mladina — bodočnost

naroda«. List, ki ga urejuje in izdaja Wladislaw Kopczewski, prinaša lepe slike in obdeluje v prih. številkah glede zunanega sveta zlasti Japonsko, ki jo je zadela strašna potresna katastrofa, vzbujajoča zlasti sočutje svobodne Poljske, ki se dobro spominja, kako mnogo dolguje tej oddaljeni in v politiki tako vplivni deželi; zakaj versailski mir, ki zagotavlja neodvisnost Poljske, je podpisala tudi Japonska in ona je tudi omogočila povratek v domovino poljskim sirotam, ki jih je vojna furija iz Rusije in Sibirije poglala na japonske otoke. Dr. L.

— **Če ste v zadregi, koliko imate pravzaprav plače in draginskih doklad,** kupite »Ročni katalog«, ki je pravkar izšel v Učiteljski tiskarni in stane 14 Din. Naročite ga po dopisnici!

— **g. Ravnatelj Ivan Lapajne iz Krškega** nam je poslal sledeči dopis: Pokrajinska učiteljska skupščina v Krškem je na predlog in razlaganje g. zadrudnega ravnatelja Lešničarja priznala moje malenkostne zasluge na polju slovenskega posojilništva, kar mi je blagovolila sporočiti po posebni deputaciji pod vodstvom svojega šarmantnega predsednika g. L. Jelenc. Da to pozornost zelo čislam, ponujam s tem učiteljem-posojilničarjem brezplačno svojo knjigo »Jugoslovenski posojilničar in zadrugar«, ki jo dobe v Celju pri »Zadrudni zvezi« ali pri firmi Goričar in Leskošek ali pri meni. — Ivan Lapajne, šolski ravn., v pok.

— **Vse one, ki so prosili za službo** opozarjamo na notico v »Učiteljskem pravniku« glede povrnitve selitvenih stroškov. Vsi drugi pa dobe vse podatke, kako je sestaviti račun za povrnitev selitvenih in potnih stroškov v »Ročnem katalogu«, ki je pravkar izšel v »Učiteljski tiskarni« in stane 14 Din. Posebno upokojenci, ki se izselijo iz svojega kraja, bodo potrebovali ta navodila.

— **Potrebujemo jednog učitelja glazbe** za muško Učiteljsku školu u Sibeniku. Natječaj je več raspisan u Službenom Listu naše oblasti. Svo je prilika da će biti vrlo malo natjecatelja iz Dalmacije. Stručnjaki neka podnese molbu na g. Velikog Župana, Školsko Odeljenje u Splitu i priloži istoj sve dokumente. Plata je dozna prema kvalifikama. Treba da umije poučavati: Pjevanje, violinu i glasovir. Nastup službe polovinom septembra. Ako je prvi nastup službe neka postupa po čl. 12. Zak. o činovnicima.

— **Toplice pri Zagorju ob Savi.** Vodstvo tukajšnje 8-razredne osnovne šole si je po intenzivnem, vztrajnem in smotrenem delu priborilo nov šolski prapor. Prvi datira iz leta 1860., in je bil že tako zrahljan, da je pač še samo za arhiv. Novi prapor je iz belega platna, izdelan v krasnih narodnih motivih; na eni strani je napis: Topliška šola 1860.—1924., na drugi strani se pa blesti slika slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Z zadovoljstvom konstatiramo, da je bila vsa izvršitev do najmanjše podrobnosti delo učiteljic na tej šoli. Dne 18. junija 1924 smo slavali razvitje tega prapora.

— **Učiteljice ženskih ročnih del in otroške vrtarice** dobe vse podatke o svoji plači, kdaj napredujejo in kako morajo opremiti prošnjo za povišico v »Ročnem katalogu«, ki je pravkar izšel v Učiteljski tiskarni in stane 14 Din. Naročite ga po dopisnici!

— **Ročni zemljevid I. Pohorje, Kozjak** je izšel v založbi Učiteljskega Doma v Mariboru (risal Slavoj Dimnik), za enkrat samo v treh barvah v 100 izvodih za društvene namene, ker so na zemljevidu razvidni vsi kraji, kjer se nahajajo šole. Druga naklada izide v 8 barvah. Enak zemljevid od istega avtorja je izšel II. Slovenske gorice, Dravsko - Ptujsko polje. Opozarjamo društva na ta dva zemljevida, ki se naročata pri društvu Učiteljski Dom v Mariboru. V delu je enak zemljevid Prekmurja.

— **Poroka.** Dne 3. julija 1924 se je poročil tov. nadučitelj g. Fran Kozjak s tov. gđ. Ivanko Simončičevo, oba iz Toplic pri Zagorju ob Savi. Iskreno čestitamo!

— **Učitelji, ki morate k vojakom ali ste bili vojaki in tudi oni, ki morajo plačevati vojaško takso** imajo vse podatke, ki so potrebni za učitelja iz novega vojnega zakona, v Ročnem katalogu, ki je pravkar izšel v Učiteljski tiskarni in stane 14 Din.

— **Maturanti ljubljanskega učiteljskega leta 1883. (41-letniki).** Letošnji sestanek je v soboto 9. avgusta ob 1. uri popoldne na Primskovem.

— **Šolske voditelje opozarjamo** na zadnjo okrožnico, ki so jo prejeli predsedniki okrajnih učiteljskih društev po

Zahvala.

Ob priliki završitve IV. pokrajinske skupščine UJU poverj. Ljubljana v Krškem, ki jo štejejo med najlepše in najbolj uspele, smatramo za prijetno dolžnost, da se zahvalimo predvsem pripravljalnemu odboru, na čelu mu tov. nadučitelj Leopold Levstik in tovarišica učiteljica gđ. Pavla Zirerjeva, ki sta vodila z veliko vnemo in požrtvovalnostjo vse priprave za prijetno in udobno bivanje skupščinarjev, nadalje zastopnikom oblasti in narodnih kulturnih organizacij: g. srezkemu poglavarju vladnemu svetniku Pavlu Svetcu, g. županu Joško Pfeiferju, g. kr. šol. nadz. notarju Završniku, načelniku Orjune gosp. dr. Drnovšku, zastopniku podr. CMD gosp. Rihardu Engelsbergerju, preds. podr. Kola jugoslov. sester gospoj Rendlovi, predsedniku narodne čitalnice g. Rendlu, soustanovniku bivše »Zveze jugoslov. učit.« in zast. Sokola g. dr. Tomažu Romihu, zastopniku akad. dr. »Triglav« juristu g. Vavpetiču. Meščanstvu moramo izreči posebno priznanje na gostoljubnosti ter svečani okrasitvi mesta z zastavami ob priliki naše skupščine. Referentom izrekamo zahvalo za krasno izde-

Z vstopom v nacionalno državo je postala naša organizacija nositeljica važne kulturne in prosvetne naloge; čimjačje in čimširše bo njeno kulturno in prosvetno delovanje tembolj bo služila narodu in državi. Kulturno in prosvetno delo naj ne bo le sredstvo drugim ciljem temveč naj služi samo svojemu vzvišenemu idealu.

PROSVETA

Glasnik Poverjeništvu UJU v Ljubljani
o kulturnem in prosvetnem gibanju učiteljstva.

Kdor plove brez smotra in jasne smeri v svetovni reki, je izgubljen, ta služi le drugim; zato se moramo vprašati: ali imamo pravi smoter, pravi ideal, brez pravega ideala in jasne smeri ni mogoč napredek. Kake kulturne in prosvetne ideale imamo izven šole? Usmerjajmo tudi v tem pravcu svojo pot!

ERNEST TIRAN:

Organizacija šolskega odra.

(Referat v narodno - prosvetnem odseku na pokrajinski skupščini UJU v Krškem 8. julija 1924.)

Organizacija ŠO* smatram da ni zadeva zase, temveč samo en akord v naši pesmi, v tisti, ki jo pojemo hoteč v svobodo, ki jo pojemo vsi tisti, ki se zavedamo, da je bila 1. decembra izvršena še ena točka našega programa, vse drugo pa, česar želimo, da je še daleč.

Kaj je tisto vse drugo, veste sami. Rod hočemo, ki bo ujedinen ne samo v eni meji, temveč ujedinen predvsem v eni miselnosti. Ne morem tu in tudi ni moj namen, da razvijem to misel. Trdim pa, da je utopija, če kdo verjame, da bomo masi današnje generacije izruvali njene starega duha, najmanj pa še na način, kakor ga rujemo, čeprav stoji v časopisih, da le tako naprej po začrtani poti in uspeh ne izostane. Ne delovati, temveč delati — nam je povedal že Cankar. In on nas je dobro poznal...

Napravimo bilanco: Kaj imamo? Imamo tendence ozkogrudnih malkontentov, aspiracije na $\frac{3}{4}$ in popolnoma odkritih sovražnikov svojega edinstva, imamo dalje nepremagljivo vero v uživanje brez dela na eni, na drugi strani pa pod težo gospodarskih in političnih prilik ječečo maso, in končno etično in moralno defektno družbo, srečno v svoji votli kulturni videza in fraze. To je vse, kar imamo poleg trdne volje, da bodi drugače. Hočemo srečno, močno, eno domovino od Triglava in Soče in Istre in Gospesvete do Gjevgljelije, hočemo dalje gospodarsko razvit, etično močen, kulturno probujen, telesno zdrav narod, ki bo svojo svobodo ljubil kakor samega sebe, in hočemo končno svobodo tudi svojim dušam, ki so zdaj še vse majhne in borne v svoji sebičnosti.

Pot, ki vodi iz našega hotenja v uresničenje naših sanj, je Prosveta. Starega, trhlega drevesa ne bom več precepljal: škoda je truda. Brazdo bom izoral v mladino, v njena srca sejale. Le tako bom siguran, da bo moje delo poglano iz globokega in bo zato iskreno in močno in trajno.

S tega vidika mi ŠO seveda ne bo več otroška in otročja igra, temveč vzgojno sredstvo prvega reda, ki se spaja popolnoma z načeli delovne šole ter se prilaga florisu otroške duševnosti tako kot malokatero drugo.

Po tej konstataciji naj pridem takoj k jedru svojega referata k organizaciji ŠO. Žal mi je samo, da moram tu izhajati iz trditve, ki je samo trditev in je ne morem podpreti, kakor sem bil prvotno nameraval; v ostalem pa sodim, da bodo nema usta dejstva, da je ostal moj oglas glas vpijočega v puščavi, govorila dovolj prepričujoče. So pač poedinci, ki se trudijo za institucijo ŠO, organizacije ŠO sistematične, na širokem temelju zgrajene, pa še nimamo. Govorili bomo lahko o njej šele, ko se bo vsak posamezni delavec spomnil, da delo brez načrta, delo, ki je samemu sebi namen in cilj, ni delo. Organizacijo bomo ustvarili najprej duševno, s tem, da damo temu delu trdnega cilja. Saj sem ga že nakazal, saj imamo samo enega: vzgojiti nov rod iz prepričanja in ljubezni Jugoslovanov, kulturno čim najvišje stoječih državljanov in etično in socialno polnovrednih ljudi. Seveda bi me zdajle lahko kdo zavrnil: saj je vse to že v prirodi, samo ob sebi razumljivo, cilj našega dela. Da, gotovo; ampak če nočem, da samo hodim za ciljem; če hočem, da ta svoj cilj v doglednem času tudi res dosežem, potem ne smem pustiti, da ostane moje delo odvisno od slučajja in prilike in okoliščin, to je: robinzonsko, temveč mu mora priti inicijativa iz mene samega. Prišla pa

bo samo in šele iz občutka moralne in dejanske pomoči, ki jo lahko pričakujem od vseh onih, ki imajo isti cilj in z menoj streme za njim, od organizacije. Takrat šele bom svoje delo lahko zastavil na široko, če mi ne bo treba poskušati vsega »ab ovo«, temveč se bom lahko služil z vsemi bogatimi izkustvi, ki so jih stekli moji sodelavci. Verujte mi, ni samo eden, ki je bil svojčas delal, potem pa je nehal, ker mu je ubila vrsta ponesrečenih poskusov energijo in veselje.

Diferenciacija ozir. delitev dela ter vzajemna pomoč naj bi bila osnova organizacije ŠO.

Kako si mislim to organizacijo »izvršeno«.

Predpogoj in »conditio sine qua non« je, da se je ne smatra za monopol enega ali treh, temveč da se strnejo v delu vsi, ki jim je naš program več kot samo fraza.

Pri okrajnih društvih naj se osnuje odsek za ŠO, ki naj delo ŠO v okraju poživi, razžari in podpre. Kako, to prepuščam inicijativni domiselnosti tovarišev v društvu samem. Dal bi samo nekaj splošnih misli. Skrbi naj predvsem, da pritegne k delu čim največje število aktivnih delavcev. Posreduje naj med poedinci in centralo pri narodno-prosvetnem odseku UJU potom rednega izmenjavanja opazovanj, stečenih izkustev, določitve novih potov, izvršitve novih idej, sploh, potom stalnega medsebojnega stika, direktive in pomoči iz centrale poedincu, centrali pa direktive in pomoči od poedinca. Omogoči naj v prehodnem času z ustanovitvijo okrajne garderobe in event. tudi prenosljivega šolskega odra s kulisami prirejanje iger tudi na šolah, kjer to vsled pomanjkanja teh tehničnih pripomočkov še ni bilo mogoče. Zbere naj konečno točno statistiko sedanjega stanja ŠO v okraju. Sploh — podrobnejšega dela centrala sama ne more organizirati tako uspešno kot tak odsek, prvič, ker je predalet, drugič, ker je tega dela preveč, tretjič ker je silno različno in odvisi popolnoma od lokalnih razmer.

To bi naj bil očrtan samo delokrog takega odseka. Notranji ustroj seveda bi bilo prilagoditi razmeram. Ne smel bi pa biti preveč formalen, birokratičen, temveč čim najbolj demokratični, prijateljski.

Mogoče bi tudi kazalo, da za enkrat ustanovimo take odseke samo pri nekaterih društvih, tam, kjer so razmere pač ugodnejše; če bi pokazali uspeh, bi jim gotovo sledila kmalu tudi ostala društva.

Taka torej naj bi bila os organizacije, kakor sem si jo zamislil. Z njo bi dali ŠO tistega enotnega temelja, ki mu ga danes manjka še skoro docela, našemu delu pa sistematičnosti in z njo intenzivnosti ter popolnejšega uspeha.

Posameznik naj skuša, da v svojem področju doseže v glavnem tole: Na vsaki šoli — tudi samotni enorazrednici — naj bo nekdo, ki bo dovolj po duhu mlad in modern, da bo spoznal, kako je ŠO najboljše učilo za državno, etično in umetniško vzgojo mladine in ljudstva sploh. Skuša naj udeležiti naš ideal, stalen šolski oder povsod. Ne mislim, da bo to že jutri; ve pa naj, da je z vsako, še tako skromno prireditvijo, v goli šolski sobi, brez vsega, vendarle dosežen pozitiven uspeh, storjen korak naprej do cilja. Razvije naj vse svoje organizatorične sposobnosti, dokaže vso svojo požrtvovalnost; odsek in centrala pa mu bosta pomagala.

Ravno posameznik je tisti, ki bo z drobnim in najdrobnejšim delom dosegel najdragocenejšo uspehe. Da navedem samo en primer: Izšla sta dosedaj dva zvezka »Odra«. V obeh so prizori, ki naravnost kričijo, da bi jih otroci brali v razdeljenih vlogah v šoli. Mislim, da se bo tudi največjemu lenuhu zbudilo zanimanje za knjigo, ki ni tako čisto nič po-

dobna šolski, ki zaposluje tako zelo v misel in fantazijo in čuvstva in celo telo njegovo, in je s tem pridobljen za knjigo. Upoštevač ta psihološki moment tudi najbolj pedantičen nadzornik ne bo mogel imeti pomislekov, da bi tega ne samo ne dovolil, temveč celo priporočal. Če smo tako brali par skrbno izbranih prizorov, jih bodo učenci znali kmalu na izust, nastopili bodo pred razredom — že imamo šolski oder. Čudni otroci pa bi bili, če bi ne hoteli zdaj znati vse igre in

nastopiti z njo pred čim širšo publiko, še bolj čuden učitelj, ki bi ne znal v slučaju potrebe sam vreči te misli mednje, tako mimogrede pomagati jim do nje, da niti ne opazijo. In ima obenem že vloge razdeljene, igro naštudirano in mu je treba skrbeti samo še za tehnično stran. In da bi ne bili ravno otroci morda najboljši odjemalci knjižnice ŠO — če bi jo poznali, seveda — mislim, da tudi ni povsem izključeno. Poskusiti bi bilo treba. (Konec prih.)

Marijonetno gledališče.

Učitelj Miroslav Zor s Trebelnega je priredil s svojim marijonetnim gledališčem dne 15. junija v Mokronogu marijonetno igro »Tri želje« s primernim prologom. Stvar je za naše kraje še popolnoma nova, vključ temu pa je bil uspeh tako dober, da se je morala igra ponoviti in se bo morda še ponovila.

Igra ni vzbudila veselja in zanimanja samo pri naših malčkih, temveč odrasli so bili veselo iznenadeni in se čudili naravnemu igranju z mrtvimi lutkami.

Tovariš M. Zor, ki je imel z ustvaritvijo marijonetnega gledališča ogromno dela — izdelati je moral vse sam — je dokazal, koliko pomore vztrajnost in ljubezen do dela k dobremu uspehu, dokazal pa je tudi, koliko lahko koristi en sam agilni človek pri prosvetnem delu med našim narodom.

Želeti je, da se marijonete razširijo po vseh, vsaj večjih krajih naše zemlje, da se tudi v tem približamo našim severnim bratom Čehom, ki imajo marijonetno gledališče že v vsakem mestecu in skoro na vsaki šoli.

Na deželi, kjer ni prostora za velik šolski oder, prav dobro služi oder za marijonete, ki se ga lahko namesti med široka vrata ali pa v kakšen kot. Pri nas je stvar mnogo premalo znana in vsled tega tudi ni pravega zanimanja. Prepričani pa smo, da bo tovariš Zor radevolje vsakomur razložil celo stver, kdor se bo zanimal zanjo.

Kakor čujemo, pripravlja sedaj mladinsko igro »Pepelka« za uprizoritev in želimo, da bi naš čim večkrat pozabaval z živahnim Gašperčkom.

Prireditve ob 150 letnici osnovne šole v Laškem.

Osnovna šola v Laškem je praznovala letos na Vidov dan dne 28. junija 150-letnico svojega obstoja. Spored slavnosti je bil sledeč: Dopoldne: 1. Ob 9. uri zjutraj svečana služba božja z blagoslovljenjem šolske zastave. (Kumica gospa A. Elsbacher). 2. Slavnostni spreved z zastavo v šolsko poslopje. Pozdravni sprejem in poklonitev isti. 3. Petje in beseda šolozapuščajočim učencem v slovo od šole ter na pot v življenje. 4. Otvoritev jubilejne javne ljudske knjižnice na šoli. — Popoldne: 1. Praznična overtura. 2. Pozdrav gostom in nekdanjim učencem; slavnostni govor

šolskega vodje; jubilejne in druge deklaracije. 3. Petje šolarskega zbora. 4. Godba. 5. Nastopanje otrok v skupinskih in soloprizorčkih. 6. Mladinski orkester. 7. Dvo- in triglasne pevske točke šolarskega zbora. 8. Samospevi, dvospevi in solospevi. 9. Godba. 10. Rajalna skupina s telovadbo in petjem. 11. Dekliški četverspevi zbora pošolskih mladenk. 12. Godba. 13. Zaključna slika in beseda. 14. Kolo za deco in prosta zabava z godbo. Popoldanski del sporeda se je ponovil naslednji dan ob isti uri proti dvetretjinski vstopnici. Vstop šolski mladini brezplačen.

Naša kulturna organizacija.

Predavanja in poročila pri društvih.

—s Slovenjgraško učiteljsko društvo, 5. aprila 1924 v Slovenjgradu. Od 30 članov navzočih 25.

O knjigovežništvu, predaval tovariš ravnatelj Hume k. V svojem uvodnem govoru je g. predavatelj opozoril na novejša pedagoška stremjenja o samotvornosti in samodelavnosti učencev. Toplo je priporočal, da bi se učiteljstvo zanimalo za to panogo pouka. Članstvo je z velikim zanimanjem sledilo nadaljnemu praktičnemu predavanju ter občudovalo predavateljevo spretnost, s katero je stopnjeval in prav nazorno izdelal nekaj zvezkov, prav lepo mapo in vezano knjigo. — Omeniti je na tem mestu pripravo »knjigovežnico«, ki jo je g. ravnatelj Hume k sam izumil. Ta priprava obstoji iz škatle, ki zavzame le malo prostora in ki vsebuje preračunjeno natančno zloženo orodje in priprave, ki se rabijo pri knjigovežništvu. G. ravnatelj Hume k je radi tega že stopil v stih s tvornico učil v Ljubljani in upamo, da bo ta v najkrajšem času omogočila nabavo tega izuma vsem tistim, ki se zanimajo za knjigovežništvo.

—s Učiteljsko društvo za kranjski okraj, dne 5. aprila 1924 v Kranju. Od članov navzočih —?

Bistvo fantazije, predaval dr. Fr. Veber, univ. prof.

Sokolska ideja in učiteljstvo, predaval dr. Kuš čer. Sklenilo se je prirediti tečaj telovadbe za učiteljstvo.

Socialna ustanova učiteljstva, predaval tov. Fr. Rant.

—s Učiteljsko društvo za Ptuj, 3. maja 1924 v Ptuj. Od 137 članov, navzočih 103.

O knjigovežstvu, predaval tov. Drag. Hume k.

Naše narodno prosvetno delo.

Delo za šoli odraslo mladino.

—poš Šesta deška osnovna šola v Ljubljani. Podmladkarji so priredili dne 24. in 26. maja pravljico igrano »Prstan«. Da je moralni in gmotni uspeh povsem zadovoljiv, je zasluga neumorno delavnega mladega tovariša Pav. Herbsta. Kljub temu, da je toliko delaven pri mnogih društvih v VII. okraju, se ni ustrašil težavnega dela pri ti prireditvi.

—poš Obrtno - nadaljevalna šola v Toplicah pri Zagorju ob Savi je priredila s svojimi učenci-vajenci v času 3. in 4. maja 1924 poučni izlet v Zagreb. Prvi dan smo si ogledali nekatere zanimivosti mesta, glavna smer pa je bila obrnjena takratnemu velesjemu. Vsak vajenec si je lahko ogledal moderne stroje in vzorno izdelane komade svoje stroke. Naslednji dan je bil le deloma še posvečen ogledu mesta, glavno pozornost smo posvetili poučno - znanstvenim zavodom, kot: Strossmayerjevi galeriji slik, arheološkemu - obtnemu - etnografskemu in prirodopisnemu muzeju. Z najlepšim utisom in izdatno pridobitvijo smo zapustili lepo hrvaško metropolo. — Dne 25. maja je imenovani zavod zaključil šolsko leto 1923/24. Vseh učencev koncem šolskega leta je bilo 86. Mesec dni po zaključku šole pa je bila otvorenja razstava risarskih izdelkov — istočasno z ono osnovne šole.

* ŠO = šolski oder.

Poučni tečaji.

—pt **Pozimi je bil na šoli v Gribljah** gospodinjski tečaj, ki je uspeval prav dobro, ga je za potem zelena zavist, ki jo peče, ako ima učitelj ugled med narodom predčasno uknila. Dekletom je še danes žal, a krivi so temu drugi, da se tečaj še danes ne vrši, da bi imele gojenke tudi priliko seznaniti se bolj z vrtnarstvom, ki se v Gribljah prav lepo razvija. Kako pa je narod hvaležen? Evo kako! Včasih ne more dobiti tovarišica mleka, krompirja v vasi zanjo ni, ampak drugod, oče župan pa pravijo, da jo bodo spravili proč. Taka domišljija je pač malo prehuda. Tov. Ljubica je namreč odločna Jugoslovenka, kar nekaterim ni všeč. Tovarišica Uršičeva, ne bodite hudi, da sem spravil vse to v javnost, ali prav ne bi bilo, da se Vas nihče ne spomni za Vaše nad vse požrtvovalno delo med Belokranjci. **B. R.**

Poučni izleti.

—i **Poučni izleti.** Učenci poedinih razredov Topliške šole pri Zagorju so pripravili k sklepu šolskega leta 1923/24. poučne izlete v bližnjo okolico, kot: Gumberg, Št. Lambert, Sv. Gora, Sv. Planina in Kum. Le 7. in 8. razred je priredil dne 4. junija 1924 izlet v Zagreb. Učenci so si ogledali glavne zanimivosti mesta, predvsem pa znanstveno - poučne zavode, kakor: Strossmayerjevo galerijo slik, arheološki — in jako zanimivi etnografski — hrvaški narodni muzej. Učenci so odšli polni navdušenja za lepo hrvaško prestolico! V pozdrav se je razlegala: »Lepa naša domovina!«

Razstave otroških izdelkov.

ŠOLSKE RAZSTAVE.

Šolske razstave ob sklepu šolskega leta se udomačujejo zadnja leta pri nas vedno bolj in krog njih obiskovalcev se vidno širi, zanimanje med ljudstvom raste od leta do leta. To je prav razveseljivo dejstvo. Marsikdo namreč še misli, da zanimajo šolske razstave samo starše šolske dece in učiteljstvo. Temu pa ni tako. Današnje razstave šolske mladine predstavljajo vse drugo kakor so predstavljale kdaj poprej. Zanimive so vsakemu inteligentnemu kakor preprostemu človeku, čeprav ni po lastnih otrocih v zvezi z dotično šolo. Na šolskih razstavah se vidi napredek ter smernice naše reformirane šole, vidijo se pa tudi zahteve, ki jih stavi šoli moderni čas. Ako človek obišče danes kako šolsko razstavo in primerja sedanjost šole s šolo pred desetimi ali dvajsetimi leti, vidi šole velikansko razliko med obema in se čudi ogromnemu napredku, ki ga je napravila sedanja šola v tem kratkem času. Po razstavi se pa da soditi tudi delo in marljivost v šoli. Marsikateri nerazsodnejši še danes silno podcenjujejo učiteljevo delo v šoli, ker nimajo prilike, da bi zamogli to delo videti in uprav šolske razstave nudijo priliko, da se občinstvo vsaj deloma prepriča o učiteljevem delu in trudu v šoli.

—pr **Razstava osnovne šole v Gribljah.** Tiho delo, zaprt med štirimi šolskimi stenami je nevidno. Preprosti človek ne vidi v tem delu pravzaprav nikakega »dela« v njegovem pomenu besede, pač pa odpočitek. Včasih so bile ob koncu šolskega leta javne produkcije ki se jih starejši ljudje prav z veseljem še spominjajo. Meni se zdi, da ni bilo to nič napačnega in veljalo bi tu i tam napraviti zopet kak tak poskus. Pač pa so se pri nas udomačile šolske razstave ob sklepu šolskega leta. Položimo javne račune in narod naj potem presoja naše delo! Že obilica raznih zvezkov kaže ljudem, da ima učitelj s korekturami precej posla in če so razstavljena še ročna dela, je vendar precej, kar si lahko ljudje ogledajo. Naj mi tovarišica Uršičeva ne zameri, če iznesem njeno delo pred našo javnost. Vsaj to ji bode mogoče edino res odkrito priznanje, nehvaležnosti užije od drugih tako preveč.

Na Vidovo sem jo obiskal popoldne. Raz poslopje je vihrala mogočna trobojnica — njena last. (Večina belokranjskih šol nima namreč zastav). Vstopim in pri njej najdem kmetiško dekle, ki je prišlo s platnom, »da nanj gospodična kaj narišejo«. V razredu je vse dišalo še po predpoldanskem slavlju. V omarah je bilo pripravljeno »razstavno blago«. Pred idem preko ličnih deških izdelkov, ki predstavljajo po večini miniaturno poljsko orodje in hišne predmete k ženskim ročnim delom. Debele domače »plachte« vezene na belokranjski način so ličen kras vsaki še tako revni kmetiški hiši. Prav tako sem videl krasne praznične namizne prte, okrašene z domačimi mo-

tivi. Otroška oblekica s kapico tudi iz domačega platna, bo razveselila marsikatero kmetiško mamico, da bode i ona kaj sličnega naredila svojemu miljenčku. Večje število podbradnikov pričča, da se lahko že v osnovni šoli navaja tudi pri ročnih delih mladino na snago in varčnost v obleki tudi na tak način. Posebno poglavje tvorijo predpasniki. Za vsak dan rabimo one iz domačega platna z ozko vezeno, za druge prilike lepo vezene ali azurirane ali celo v krasni riselje vezene. Uporablja se tudi bela vez prav okusno. Te vrste izdelki bi delali čast vsakemu ateljeju za ženska ročna dela, kamo-li osnovni šoli v Gribljah! Prav ličnih torbic je tudi vmes v raznih oblikah in okrašenih z različno tehniko vezanja. Koliko zaupanja imajo učence do svoje učiteljice, kaže dejstvo, da so si nekatere napravile velike predpasnike, ki jih bodo nosile ko bodo velike, ker niso sigurne, ali bodo dobile še tako učiteljico, ki bi jim tako požrtvovalno šla na roko, kot jim gre gdč. Ljubica. Praktičnost v ročnih delih naj bi bila vedno vodilna smer na kmetiških šolah. Prav vesel me, da nisem našel tod tistih slavnihih »špičk«, ki jih na nekaterih šolah producirajo kar na kilometre in ne vedo potem učence kam z njimi. Kot Primorka je obenem dobra vrtnarica. Njen vrt je skoraj lahko rečem, najlepši na Belokranjskem. Iznesem pa tu tudi podivjanost nekaterih domačinov, ki smatrajo vrt za občinsko »gmajno«, kamor hodijo krast ponoči vse, kar jim pride pod roko: cvetje, sadje in grozdje. Čez počitnice ji navadno vsako leto poberejo vse. Sram jih bodi. **B. R.**

—pr **Sv. Lovrenc na Pohorju.** Nekaj izvanrednega smo doživeli na letošnji Vidov dan. Naš obrtno-nadaljevalni tečaj je skupno z učenkami osnovne šole pokazal, kaj premore s svojim učiteljstvom pod izkušenim vodstvom delavnega nadučitelja tov. Lavriča, ki je priredil razstavo vseh izdelkov obrtne stroke in ženskih ročnih del. V lepo dekorirani dvorani smo videli vso pestro sliko lepih izdelkov: razne strokovne in umetniške risbe, računi, pisma, vse to in še več se je vrstilo med krasnimi ročnimi deli učenk vseh razredov. Razstava — prva te vrste tukaj — je pokazala, da se učitelj in učenci zavedajo višjega smotra! Obiskovalci so gledali in se čudili — prišli so v prav obilnem številu iz trga in okolice celo daleč tam s planin. Vsa mnenja so si bila edina v tem, da je trud učiteljev in učencev rodil obilen sad in — hvala jim!

Sosed.

—pr **Razstava.** Dne 25. junija 1924 je priredilo vodstvo Topliške šole pri Zagorju razstavo risarskih izdelkov osnovne in obrtno-nadaljevalne šole, spojeno z izdelki ženskih ročnih del. Ista je zavzemala 2 učni sobi in je bila prav spretno razporejena. V dvorani, kjer so bili razstavljani izdelki osnovne šole, nam je bil na ogled tudi nov šolski prapor. Mnogoštevilen obisk je pričal o pravem umevanju in zanimanju za dobro stvar. Smeλο trdim, da je letošnja razstava znatno nadkriljevala lanskoletno. Vsem, ki so kakorkoli sodelovali, najlepša hvala!

—pr **Razstave ženskih ročnih del.** Več osnovnih šol v Sloveniji je letos napravilo ob koncu šolskega leta razstave ženskih ročnih del. — Ročna dela so bila razstavljena v šolskih sobah. Razstavljena so bila ženska ročna dela, katera so izvršile v tekočem šolskem letu šole obiskujoče deklice. Na vsakem ročnem delu je bilo označeno ime, priimek in razred, katerega dotična učenka obiskuje. Vse mize, ročna dela, šolske stene so bile lepo okrašene s cveticami in smrečjem, a med bujnimi cvetjem je na steni odsevala slika Nj. Vel. našega kralja Aleksandra. Vsi oni, ki se zanimajo za razvoj in napredek našega šolstva, so hiteli v šolo, da si ogledajo razstavo in od jutra do večera so bile razstave mnogobrojno obiskane od vseh slojev našega naroda. — Pa so tudi nudile naše razstave mnogo lepega in doznali smo, da so bile deklice kaj pridne v izdelovanju ročnih del in tudi to, da so imele naše učiteljice mnogo truda pri pouku tega velevažnega šolskega predmeta. Omenimo le v kratkih potezah, kaj so naše učence vse delale in razstavile: Učni načrti za ženska ročna dela predpisujejo: Pletenje, zaznamovanje, šivanje, vezanje, prikrojevanje perila, popravljanje in krpanje perila, kajti vse to je za učence, bodoče hišne matere, jako potrebno. Osobito je umestno, da se učence učijo šivanja, popravljanja perila, krpanja itd., zakaj vsaka dobra gospodinja zna ceniti potreba teh ženskih ročnih del, ker brez teh ni reda in snažnosti v hiši. — Zbog tega je dobro, da se učence višjih raz-

redov mnogo učijo poleg pletenja — šivanja, kajti to je najpotrebnejše. Umestno je, da znajo deklice delati nove in tudi podpletavati raztrgane nogavice, zakrpati in popravljati raztrgano perilo in obleko. Ker je pa popravljanje in krpanje perila najtežavnejši del pouka v ženskih ročnih delih, zato črta to delo tudi večjo potrpežljivost učenk nego drugo delo — in to velja v večji meri od učiteljic. — Da se je vse to uvaževalo, razvidno je bilo iz razstav ženskih ročnih del, ki so nas zadovoljile in to toliko od strani učiteljic kakor tudi od strani učenk. — Radevolje moramo tedaj pohvaliti učiteljice in učence, ker so zadostile svoji nalogi in nam dokazale, da so skozi šolsko leto delale ter nam uprizorile lepe razstave ženskih ročnih del in to po pristovici: Finis coronat opus. — Omeniti moramo tudi, da smo tu in tam opazili umetna ročna dela. — Glede tega: Vsa čast, pa učence naj se večinoma uče najpotrebnejših ročnih del, ki jih bodo potrebovale v vsakdanjem življenju. — Pouk ženskih ročnih del naj sloni na praktični podlagi. Ne zametujmo, kar je dobrega in potrebnega, četudi starega, a tudi ne podcenjujmo, kar je novega — znajoč, da je tudi to dobro, potrebno in umestno. Glavna stvar je — srednja pot, t. j. staro in novo skupaj, kar je dobrega in s tem bode vsem — ustreženo. **Tone.**

—pr **Novomeška osemrazredna osn. šola** je letos zopet priredila razstavo del 29. in 30. junija — to pot v lastni režiji. V dveh okusno dekoriranih sobah so bila razstavljena dela od prvega do osmega razreda. Poleg risb so prevladovala ženska ročna dela. Krasna dela so razstavili višji rzredi, kakor perilo, zavese, prte in prtiče — okrašene izvečine z narodnimi motivi i narodnem vobdu. Obiskovalci so se čudili uspehom ročnih del. To ni več tisto nepomembno igračkkanje z nepraktičnimi posebnostmi, temveč ustvarja se delo za vsakdanjo praktično rabo v življenju. Pri risarskih izdelkih si našel poleg ornamentike in nekaj zelo posrečenih risb po naravi tudi nekaj načrtov in skic, kar nam pričča, da skrbi šola ter se ozira na obrtni poklic in vzgojuje mladino v tem oziru, ko ji daje temelj za bodoče življenje. V modeliranju iz navadne lončarske gline so razstavili nekaj prav posrečenih izdelkov kakor sadje, živali itd. Posebno pozornost so vzbujale hruške in zajček. Razstavo je obiskalo lepo število obiskovalcev ne le iz Novega mesta, temveč tudi iz bližnje okolice. —i.

—po **Trirazredna šola na Trebelnem pri Mokronogu** je priredila dne 22. junija šolsko razstavo ženskih ročnih del. Uspela je nepričakovano dobro. Starši šolskih otrok se niso mogli načuditi temu, kaj vse znajo njihovi otroci in kaj vse se danes v šoli lahko nauče. Zanimivo je, da so razstavo posetili v velikem številu posebno moški, katerim so se razstavljena dela izredno dopadla. — Omeniti je tudi treba, da se je vršil letos na naši šoli tečaj za ženska ročna dela za šoli odrasla dekleta in za katerega je vladalo veliko zanimanje. Tečaj se je vršil ob nedeljah in praznikih in šolsko vodstvo se tem potom zahvaljuje gdč. učiteljicam za njih požrtvovalnost. S tem tečajem in pa posebno z razstavo se je pokazalo, koliko smisla ima naš narod za ročna dela in za okrašnje domačije z njimi in kako malo dela in truda je treba, da se doseže lep uspeh. Prazni so torej izgovori, da ljudje nimajo smisla za take stvari.

Šolski odri in pevski zbori.

—po **Iz Boštanj ob Savi.** Dne 1. t. m. je uprizorila tukajšnja šolska mladina pod vodstvom gdč. tovarišice Anke Celnar igrice »Zaklad« in »Kaznovani šaljivec«. Na sporedu je bilo tudi več pevskih točk in deklamacij. Posebno je ugajala občinstvu prekmurska narodna »Pojdem na Hrvatsko« in pa deklamacija »Zanimiv slučaj«. Otroci so igrali in prednašali svoje vloge z nekaterimi izjemami prav dobro, kar je upoštevati tembolj, če pomislimo, da so se vežbali komaj mesec dni. — Igrice »Zaklad« je zdramatizirala gdč. tovarišica Anka sama. Čisti dobiček: 418 Din se porabi izključno za šolarsko knjižnico.

—po **Kapele pri Brežicah.** Pod vodstvom učiteljice gospe Marije Pečnik je priredila šolska mladina na Petrovo dramski predstavo »Povodni mož« z dobrim uspehom. S popolnim zadovoljstvom so se razšli poslušalci, kakor tudi igralci z željo, da bi nam naši otročki in tudi odrasla mladina v bližnji bodočnosti nudila ponovno kak duševni užitek.

—po **Svečina.** Na tukajšnji šoli se je vršila dne 15. junija že četrta prireditve v letošnjem šolskem letu, in sicer se je igrala na šolskem odru dvodejanka »Lazniva Milena«. Vse vloge so otroci rešili nad pričakovanje ter želi od občinstva obilo priznanja. Težke pevske točke so izvršili tudi prav dobro. Za čisti dobiček se pomnoži tukajšnja šolska knjižnica, ki je tu na skrajni severni točki silno potrebna.

—po **Ljubno v Savinjski dolini.** Šolska deca je priredila pod vodstvom uč. teljstva (Milkota Rainerja, Lucije Rainerjeve in Mimice Vrečkove) dne 27. aprila 1924 dvodejanko »Vedež« in igrice s plesom ter petjem »Otrok med cvetjem«. Čez 14 dni so prireditve ponavljali. Otroci so na prav okusnem šolskem odru rešili svojo nalogo dobro. V gmotnem oziru prireditve nekoliko zaostaja za prejšnjimi, vendar s tem ni rečeno, da je ljudstvu minilo zanimanje za te, marveč moramo to krivdo pripisovati neugodno izbranemu času. Gotovo, da otroške, kakor tudi prireditve odrasle mladine, žanjejo več gmotnega uspeha v zimskem času.

—po **Stari trg pri Ložu.** Dne 22. junija t. l. je priredila tukajšnja 6-razredna osnovna šola poleg raznih deklamacij in petja igro »Kralj Matjaž« v petih dejanjih. Igra je moralno in gmotno krasno uspeša. Obiskovalci so se čudili tako samozavestnim nastopom mladine. K uspehu te prireditve so veliko pripomogli iz ljubljanskega gledališča izposojeni kostumi. Ves trud, ki ga je imelo učiteljstvo s pripravo te prireditve, res ni bil zastonj. Ker je bil čas za pripravo prav kratek, se je tem bolj čuditi takemu uspehu. Vse mu učiteljskemu zboru je čestitati k tej prireditvi. Iz čistega dohodka se bo kupil že v to pripravljeno gledališki oder, da bo mogoče šoli z lastnim odrom večkrat prirediti mladinske igre. Omenjena šola je priredila dne 31. maja tudi izlet z 200 otroci s svojim učiteljstvom na Gor. Jezero. Tudi ta izlet je krasno uspel. Mladina je bila dobro pogoščena, se zabavala z raznimi igrami ter se res veselo vračala domov. Izreka se javna zahvala vsem, ki so k temu izletu gmotno pomogli. —k—

—po **Št. Ilj pri Velenju. Proslava Vidovega dne.** Ob pol deveti uri je bila sv. maša. Po sv. maši so se zbrali učenci v okrašenih šolskih sobah, kjer je pojasnil vsak razrednik v primernem govoru pomen tega narodnega praznika. Ob 19. uri se je vršila na šolskem odru predstava z naslednjim sporedom. — Brez vsake vstopnine. — I. Govori: 1. Pomen narodnega praznika »Vidov dan«. 2. Boj na Kosovem. (Opis). II. Deklamacije: 1. »Vidov dan«. 2. Jugoslovanska. 3. Domovini. 4. Domovina. 5. Slovenec sem. 6. Sem slovenska deklica. III. Igrakazi: 1. Za domovino. 2. Ujedinjenje. IV. Razsvetljava šolskega poslopja. Ob pol 21ih do pol 22. je gorela na vsakem oknu šolskega poslopja po ena sveča. Sveče je kupil krajni šolski svet.

—po **Marija Snežna.** Dne 1. junija t. l. se je vršila na tukajšnji obmejni šoli prva šolska veselica odkar je šola ustanovljena. Ista se je tečen pozneje ponovila. To naj bo tudi v dokaz, da naše obmejno ljudstvo še ni popolnoma zastrupljeno in da ljubi šolo — mladino, s tem tudi domovino. Oder je bil čisto enostavno sestavljen, a lepo okinčan. Vzpored je bil sestavljen v strogo narodnem pravcu. Po pozdravnem govoru šolskega vodje je nastopila deklica s kratkim zahvalnim nagovorom na goste. 1. točka: Slovenec sem! Deklamacija. 2. točka: Domovini. Petje dvoglasno. 3. točka: Mali Jugosloven. Deklamacija. 4. točka: Slovenka sem! Petje. (Solo pela deklica 1. razreda). 5. točka: Darežljivi otroci. Enodejanka. 6. točka: Moja piška. Deklamacija. 7. točka: Maček. Deklamacija. 8. točka: Po jezeru. Petje. Dvoglasno. 9. točka: Deček in lastavica. Deklamacija. (Dvogovor.) 10. točka: Petelinček lepo poje. Petje. (Tercet.) 11. točka: Kaznovani šaljivec. Enodejanka. 12. točka: Zapravljivec. Deklamacija. 12. točka: Rezika. Deklamacija. 14. točka: V šoli. Deklamacija. Učenci so igrali v splošnem dobro, poznalo pa se je, da so nastopili prvič. Med odmorji je igral tamburaški zbor iz Sladkega vrha, pod vodstvom vrlega obmejnega borca nadučitelja Breganta. Čistega dobička je bilo 800 Din, katero vsoto se vporabi za nakup šolskih potrebščin revnim šolarjem ter za šolski oder pri Mariji Snežni.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lup **Več dopisov** o razstavah, šolskih odrh in dr. smo morali odložiti za prihodnjo »Prosveto«.

pokrajinski skupščini v Krškem, ker je važna za nje.

— **Šolski voditelji** — naročajte svoje potrebščine pri Učiteljski tiskarni in pri Tvorčni učil in šolskih potrebščin v Ljubljani.

— **Nabiralci »Zvončkovih« naročnikov** prejmejo prihodnje dni obračun za prvih 6 števil »Zvončka«. Če bi se morda v kakem slučaju kaj ne vjema, prosimo, da nam to nemudoma javite. — Morebitno pomoto bomo takoj popravili.

— **Tovarišem abiturijentom iz l. 1904.** naznanjam, da se snidemo sredi avgusta v Ljubljani. Dneva ne moremo točno določiti radi glavne skupščine v Dubrovniku, ki bo skoro gotovo preložena za en teden nazaj. Vse podrobnosti objavimo pravočasno. — Že danes pa kliče-mo: Tovarišice iz leta 1904. dobrodošle!

Upravnik.

— **Ne potrebujete novega zakona o taksah** če si kupite »Ročni katalog«, ker je v njem vse kar potrebujete za šolo in zase glede novih taks in kolekovanja.

— **Učitelje na ekskurendnih šolah, na oddelkih za oddaljene otroke in nestalno nastavljene učiteljice ženskih ročnih del** vam, naj predložite tekom meseca julija t. l. izkaze o dejanskih učnih urah v zmislu razpisa višjega šolskega sveta z dne 16. jan. 1923, št. 467. Ur. l. št. 8 s to razliko, da navedejo učne ure posebej za čas od 1. do 30. aprila 1924 in od 1. maja do 30. junija (event. za ekskurendne šole do 31. julija 1924). Izkaze je predložiti čimprej, tedaj vsaj do 15. avgusta 1924. Dajte naj predložite na posebnih izkazih učitelji na ekskurendnih šolah, in učiteljice ženskih ročnih del, ki uče izven svojega bivališča, izkaze za potnine in prehrano v zmislu razpisa prosvetnega oddelka za Slovenijo z dne 7. aprila 1924, št. 4832, Ur. l. št. 31 za čas od 1. aprila do 30. junija odnosno do 31. julija 1924. Prijave naj se vlagajo na način, ki ga predpisujeta navedena razpisa. Obenem obveščam vse one prizadete učne osebe, ki še niso prejele nagrad, potnin in prehrane za čas od 1. julija 1923 do 31. marca 1924, da jih prejmejo. Kakor hitro se do-volet za to potrebnih krediti. — Šef oddelka: dr. St. Beuk s. r.

Učiteljski pravnik.

— **Š Povrnitev potnih in selitvenih stroškov, če prosil kdo za razpisano mesto.** Ministrstvo prosvete je z odlokom z dne 8. julija 1924, O. br. 6636 odločilo: Po čl. 71. zak. o civilnih uradnikih ne pripada nameščencem povračilo stroškov za potovanje in selitev, če so premeščeni na lastno prošnjo. Kot premeščenja na lastno prošnjo se smatra tudi premeščenje na podlagi natečaja ali konkurza.

— **Š Upokojenci,** ki so udobili v zadnjem času rešenje o ureditvi penzije in uživajo še akontacijo, naj pošljejo ono rešenje (uverjenje) prosvetnemu oddelku, da se jim nakaže penzija, ker bodo sicer dobivali še naprej le akontacijo in se jim tudi razlika za nazaj ne bo nakazala, dokler oddelek ne dobi rešenja. Rešenje dobi vsakdo po nakazilu zopet nazaj.

— **Š Prošnja za akontacijo upokojenih učiteljev** naj se glasi sledeče: Takse prosto po čl. 128. ur. zak.

Ministrstvu prosvete
(oddelenje za osnovno nastavo)
v Beogradu.

Podpisani prosim za nakazilo akontacije v smislu čl. 131. zakona o glav. drž. računovodstvu.

Svojo prošnjo opiram:

1. Sem stalen (nadučitelj K. J. osnovne) šole v

2. Upokojen sem glasom odloka ministrstva prosvete z dne O. N. br. . . . po ukazu Njeg. Vel. kralja od dne

3. Prosvetni oddelek za Slovenijo v Ljubljani, me je razrešil učiteljske službe z dnem br. . . in mi s tem ustavil aktivitetne službene prejemke.

4. Aktivitetne prejemke sem zadnjič prejel

5. V učiteljski službi sem bil . . . let.

6. Poslednja moja plača je bila mesečno: . . . Din in . . . Din draginjske doklade, poleg tega . . . mesečno. Skupno: . . . mesečnih prejemkov. Ker nimam — razen plače — nikakih drugih dohodkov in tudi ne prihrankov, s kojimi bi se preživljal, prosim, da se mi v zmislu čl. 152. urad. zak. nakaže akontacija takoj.

Ljubljana, 1924.

Opomba: Prošnja je takoj po prejemu odloka o upokojitvi poslati direkt-

no in brez prilog Prosvetnemu oddelku v Ljubljani.

— **Š Član 282. financ. zakona** mogu koristiti samo rez. oficiri koji su u ratu učestvovali, a koristili su ga i svi ostali, koji su penzionisani pre stupanja na snagu novog činovničkog zakona, jer je novim zakonom to pravo ostavljeno samo rez. oficirima, a ostali su ga izgubili.

Vestnik upokoj. učiteljstva.

— **up Odbor »Društva upok. učit. Slovenije«** je na svoji seji, katera se je vršila 6. julija t. l. dopoldne v St. Jakobski šoli, sklenil: I. da se občni zbor društva skliče na 5. avgusta 1924 ob 3. popoldne v I. mestno šolo na Ledini; II. da naznani društenikom — zvedelo se je pri finančni delegaciji — ministrstvo je sklenilo kronsko pokojnino premeniti v dinarje, in povišati upokojencem 60% draginjske doklade. Vse to mora finančni odbor pregledati in potrditi in skupščina sprejeti. Če bo skupščina razpuščena, bo potem finančni odbor sam naredbo sprejel in kralj potrdil; III. da se sprejme v društvo 15 novih članov, ker so 3 Din letnino, 5 Din pristopnino in prispevek 2.50 Din, vkup 10.50 Din vplačali. Pošljejo se jim takoj »Sprejemnice«. Ti gg. so: Žirovnik, Trošt, Jeglič, Zavr. Lavrenčić, Pipan, Ratej, Petriček, Valenta, Sabati, Paternost, Povh, Verjak, Estova, Kalin. — Vsem gg. učiteljem naznani društvo — in jih prosi — naj čitajo »Učit. Tov.« št. 22. »Vestnik« na drugi strani. Vse informacije, govori in vprašanja izostanejo. Le na dopisnico pišite tajniku M. Brezniku, Cesta na Rožnik, vila št. 29, Ljubljana. Pogovore ni potem treba iskati — in nič vprašati. — M. B., tajnik.

Naša gospodarska organizacija.

REZERVNI SKLAD

prostovoljni organizacijski sklad.

VII. izkaz.

Blagajniško stanje po VI. izkazu	4127.56 Din
Čeh Štefanija, Ljubljana	10.— »
Gradišar Franc, Moravce	20.— »
Učit. osn. šole v Grahovem	50.— »
Smole Josipina, Sv. Gora	25.— »
Gornjegrajsko učit. društvo	125.— »

skupaj 4457.56 Din

Iskrena hvala! Upravnik.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Poročila:

+ **GORNJEGRAJSKO UCITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 14. junija t. l. v Gornjem gradu. Po pozdravu konstatuje predsednik z zadovoljstvom, da je navzočih 85% članov. Tov. Brandstetterjevi, ki je odšla v Ribnico na Pohorju, želi tam mnogo zadovoljstva. V pokoj je stopila naša zvesta članica Gizela Dominkuš in tov. Jos. Terčak. Ta tovariš zasluži naše polno priznanje in pohvalo, ker je stal več let kot predsednik našega društva uspešno v bran viharju in burji, ki se je takrat z vso silo zaletaval v društvo. Predsednik mu želi, da zdrav in čil učka še mnogo srečnih let. Tov. Lekšetju častita na dobro prestalem izpitu.

Po odobrenju zapisnika prečita predsednik došle dopise.

Za stanovski naraščaj je plačal danes vsak član 2.5 Din, za rezervni sklad pa 5 Din.

Podaval je tov. Zemljčič o duševni svobodi. Nato se je razvil razgovor o šolskih knjigah. Odkar ni več uradnih zborovanj, ni več enotnosti v nabavi učnih knjig; nimamo pa tudi primernih čitank za nižje organizovane šole. Sklenilo se je naročiti knjige, ki jih izdaja Učiteljska tiskarna.

Društvo se izjavi v principu za Suus

Za delegata pokrajinske skupščine se potrdita predsednik Pulko in Rainer; namestnici sta pa Iva Černe in Lucija Rainerjeva.

Predlogi. Soglasno se je sprejel predlog, naj ostane šolska oblast nedeljena, in da je delovati na to, da se odpravi kolkovanje »Šolskih naznanil« in »Izkazov«, ki odtujuje šolo domu.

Popoldne nas je na povabilo posetil novi srezki poglavar gornjegrajski gosp. Fr. Voušek, da smo se medsebojno spoznali.

+ **UCITELJSKO DRUŠTVO ZA MEŽIŠKO DOLINO** je zborovalo dne 24. junija t. l. v šoli na Prevaljah. Od 40 članov je bilo navzočih 27.

V pozdravnem nagovoru izvaja predsednik Peter Močnik, da je pot, ki ga hodi društvo, t. j. zastopanje strogo stanovskih interesov, v sedanjih dobi političnih razprtij edino pravilna. Dotakne se tudi raznih izprememb v šolski upravi, omenja pa tudi, da z uredbami uradniške pragmatike nismo zadovoljni; zapostavljeni so pri prejemkih šolski voditelji in z državnimi uradniki poročene učiteljice. Za obmejno šolstvo ni nič storjenega, učiteljstvo je uvrščeno v 3. draginjski razred, v kljub temu, da je ob meji večja draginja kakor v notranjosti in tudi službovanje težavnejše.

Čitanju zapisnika je sledilo poročilo o Suusu. Po daljši debati, ki je sledila referatu, je bil sprejet predlog, da bodi Suus privatna ustanova izven organizacije UJU.

Prečita se tudi predlog ljubljanskega učiteljskega društva glede naobrazbe učiteljskega naraščaja. Predlog se sprejme in navzoči prispevajo predlagano vsoto za fond, ki ima pospeševati naobrazbo učiteljskih pripravnikov.

Glede šolske uprave in gmožnega položaja učiteljstva so bile sprejete sledeče resolucije:

1. Enodušno izjavljamo, da vidimo v sedanjem absolutističnem postopanju pri najvažnejših odločitvah v področju šolstva nevaren prejudic za ureditev šolstva po bodočem šolskem zakonu in veliko opasnost, da se pri teh odločitvah uveljavijo tudi neslužbeni vplivi. Čutimo se v svojih težko priborjenih pravicah ogroženi in protestiramo proti omejitvam odnosno ukinitvam kompetenc onih šolskih korporacij, ki so osnovane na zakonu in v katerih ima učiteljstvo svoje legitimne zastopnike, v kolikor niso te omejitve in ukinitve v resnici nujne in neizogibne posledice predmetnih zakonov, ki so se uveljavile v vseh delih države in brez izjeme v vseh področjih uprave. Protestiramo zlasti, da se našim izvoljenim zastopnikom v višjem šolskem svetu jemlje vsaka možnost soodločevati pri raznih imenovanjih in ukrepih, protestiramo proti ukinitvi sej okrajnih šolskih svetov in proti vsaki nameri, še nadalje okrnjevati pravice okrajnih in krajnih šolskih svetov, ker dajemo načelno tudi najpomembnejši instituciji, ki omogoča sodelovanje širših krogov naroda, prednost pred birokratskim režimom in ker smo načelno proti kršenju zakona tudi tam, kjer bi na videz ustrezala šolskim interesom.

Pozivljamo poverjeništvu UJU, da se z vso odločnostjo bori za to, da se ustvari do sprejetja novega šolskega zakona nek provizorij, ki bo varoval naše priborjene pravice soodločevanja v šolskih zadevah in ne bo izročil šolstva kakemu absolutističnemu režimu.

2. V krajinah Srbije, kjer se opravlja služba s stalno zvišano pozornostjo ali s posebnim naporom, ima učiteljstvo doklade na prejemkih v iznosu 25, 30 ali 35 odstotkov vseh primadležnosti. Tudi službovanje v naših krajih zahteva zaradi dragine in narodnostnih bojov posebnih naporov. UJU naj izpoljuje te ugodnosti tudi za naše kraje, posebno še radi naredbe o draginjskih dokladah, ki pospešuje s svojimi določbami pravcati beg z meje v večje centre, kjer se udobneje živi.

3. Zahtevamo, da se šolski voditelji na primeren način, t. j. v relaciji, ki je veljala po starem zakonu med funkcijsko doklado in ostalo plačo, gmožno odškodujejo za trud in odgovornost, ki sta združena s šolskim vodstvom.

4. Zahtevamo — in sicer kot nekaj po sebi umevnega — da se izplačujejo okrajnim šolskim nadzornikom za službena potovanja potnine in izmeri, kakor velja to v obče za državne uradnike in se čudimo, da se jih je spričo njih izredno važne, odgovorne in težavne funkcije sploh moglo v tem pogledu zapostavljati.

5. Zahtevamo izenačenje prejemkov omoženih učiteljic z neomoženimi.

6. Skrajno nehumano je, da morajo po dolgih letih zvestega službovanja učitelji, ki stopajo v pokoj, čakati več mesecev na pokojnino brez vseh sredstev. Zahtevamo, da se jim obenem z upokojitvijo nakažejo prejemki v obliki akontacije.

7. Zahtevamo takojšnje izplačilo že zdavnaj zapadle razlike med starimi in novimi prejemki, ki nam gre po pragmatiki.

Pri slučajnostih se sprejmeta predloga, da se pozovejo šolske oblasti, da se otvorijo za učitelje zopet kmetijski tečaji in da se dovoli carine prost vvoz omih učil, ki se pri nas ne izdelujejo.

Končno se predsednik poslovi v prisrčnih besedah od enega najzvestejših naših članov in obiskovalcev naših zborovanj od tov. Franca Rateja, šol. vodje na Holmcu, ki je glasom časniških poročil upokojen. Želimo mu, preživeti še mnogo let srečno v pokoji, želi pa tudi, da bi ostal ipak v naprej naš zvest član.

Književnost in umetnost.

Priporočamo vse spodaj navedene knjige v nabavo učiteljstvu in šolam, posebno pa šolskim, vsem javnim ljudskim in društvenim ter učiteljskim-strokovnim knjižnicam. Vse tu navedene knjige se naročajo tudi lahko potom Učiteljske knjižarne v Ljubljani, Frančiškanska ulica, št. 6.

Nove knjige in druge publikacije.

— **kpl Dva sveta.** E. Beketov. Prípovetka iz života prvih vremena krščanskih, sa 18 slika. Sa ruskog preveo Mil. R. Majstorovič. Založba: Sveslovenska knjižarna M. J. Stefanović i drug. Beograd — Poenkareova ul. 36. Cena 30 Din.

— **kpl Iz dni trpljenja,** mladinski spisi od Andreja Rapeta, VIII. zvezek. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena trdo vezani knjigi 15 Din.

— **kpl Fr. Erjavac: Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne.** Splošna knjižnica št. 27. V Ljubljani 1924. Natisnila in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. 80 strani. Cena broš. Din 12, vez. Din 17.

— **kpl A. Sijč: Kmečke hiše na Gorenjskem in njih oprava.** I. Izdala in založila Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani, 1924. Dvoje izdaj: na finem papirju in na kartonu. Delo je izšlo v dveh izdajah. Navadna, izdaja na finem papirju stane 90 Din, luksuzna na finem kartonu v lepenkastih mapi pa 140 Din.

— **kpl Povest o svatbi kralja Jana,** knjiga za male in velike otroke. V češčini spisal V. Řiha. Prevedel Karel Přibil. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena elegantno vezani knjigi 16 Din.

Ocene.

— **k Dva sveta.** E. Beketov je sam napisal uvod svojemu delu, ki ga je naslovil na roditelje in vzgojitelje v katerem navaja nekaj podatkov o postanku pripovedke »Dva sveta«. Pripovedka »Dva sveta« je izdelana po istem delu, s katerim je izdelala pisateljica Evg. Tur svoje znamenito delo »Katakombe«. Delo je religiozne vsebine in nam opisuje mučeništvo prvih kristjanov, ki ga pojasnjuje tudi s slikami. Temelj pripovedi je ideja ljubezni, enakosti in resnice. Delo nekako izpopolnjuje ali dopolnjuje vsebinsko »Quo vadis?«, od Sienkiewića in Ajvanko, od V. Skota. »Dva sveta« je prevedena v razne jezike in je v ruščini doživela že šesto izdanje. Ljubiteljem zgodovinsko religioznega čtiva priporočamo.

— **k Povest o svatbi kralja Jana,** knjiga za male in velike otroke. V češčini spisal V. Řiha. Prevedel Karel Přibil. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena elegantno vezani knjigi 16. Din.

Povestice so kratke in mične, kakor jih pač otroci najraje čitajo. Primeroma drobna knjiga jih obsega štirinajst. Že naslovi govore o njih vsebini: Kako so se sešli gostje v gorski krčmi. — Kovačeva pripovedka. — Povest matere kova-

V novi obleki

namreč v rjavo-modro-beli etiketi je sedaj v prometu davno preizkušeni in priljubljeni »Pravi; FRANCKOV; kavni pridelki; v zabožkih. — V varstvo proti ponaredbam se na tej novi etiketi posebno iztičejo glavna obeležja, namreč: ime »Franck« in »kavni mlinček«. — »Pravi; FRANCK; z mlinčkom« je kavj tako potreben, kakor začimba juhi, —

Pazite na razliko
med kožnimi potplati in Palma Kaučuk potplati in petami. Prednosti proti kožnim potplati so večja trajnost in vzdržljivost čevljev, elastična in ugodna hoja, ter nizka cena.

☞ Zahtevajte edino le »Palma«.

čice. — Župnikova pripovedka. — Kmetica pripoveduje, kako je Jan služil. — Upravnikova povest. — Svetnikova povest. — Lovčeva povest. — Židova pripovedka. — Novi gostje prihajajo. — Vodenikova povest. — Smrt pripoveduje, kako sta se srečala z Janom. — Škratova povest. — Krčmarjeva povest. — Priporočamo knjigo mladinskim knjižnicam in tudi podeželskim javnim ljudskim knjižnicam in zasebnikom, ker bodo vsi radi posegali po njej.

—k Iz dni trpljenja, mladinski spisi od Andreja Rapeta, VIII. zvezek. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena trdo vezani knjigi 15 Din.

Andrej Rape, znani naš mladinski pisatelj je podal naši mladini zopet nov dar za letošnje počitnice, v obliki VIII. zvezka svojih mladinskih spisov. Knjigo je posvetil svoji ženi, kar pove na prvi strani. Izpolnjuje jo šest ljubkih povestic in sicer: Iz dni trpljenja. — Telovaditi jih je učil. — Kresnikovanje. — Na rastanku. — Druga matf. — Tiras. — Iz vseh odseva Rapetu lastno pripo-

vedovanje, ki ga mladina vzljubi zaradi zanimive napetosti, da knjigo prečita v dušku. Po Rapetovih spisih rada sega mladina, zato smo prepričani, da bo tudi nova knjiga našla pot med njo, kar je najboljša ocena in najboljšo priporočilo za njo.

—k Fr. Erjavec: Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne. V knjigi so obravnavana naslednja poglavja: Brezposelnost, njeni vzroki in posledice, skrbstvo za brezposelne, posredovanje dela, podpiranje brezposelnih in zavaranje za brezposelnost, statistika brezposelnih in sorodni problemi. — Knjiga je opremljena tudi s statističnimi tabelami in diagrami, ki nazorno prikazujejo razmerje med brezposelnostjo in valuto in med brezposelnostjo in kriminaliteto. Kakor pravi avtor v uvodu, si ne prisvaja spis ambicije, da bi rešil tako važni gospodarski in socialni problem, kajti tega vprašanja ne bo rešil socialni politik, ker segajo vzroki brezposelnosti pregloboko v vse gospodarsko in politično življenje, le nekaj smernic in navodil za skrbstvo za brezposelne skuša podati. Zgrajeno je na dolgoletno teoretično raziskovanje problema in tudi večletne praktične preizkušnje na tem polju.

—k Nova mapa marljivega nabiratelja narodne ornamentike profesorja Sič-a, bo gotovo razveselila vsa naša javnost. Z marljivostjo, ki zasluži vse priznanje, in z vestnostjo, kakršna je danes komaj še lastnost redkih posameznikov, je avtor zbral v dveh okrajih Gorenjske toliko gradiva, lepega in bogatega gradiva, ki nam kaže pot nazaj k narodu. Stavbe, pohištvo, okrasni in najrazličnejši predmeti so razvrščeni v krásni mapi v toliki izbori, da se oko vzradosti ob tem našem bogatem zakladu. Tu ima toliko gradiva zbranega inženir-arhitekt, mizar, ključavničar — sploh vsi poklici, ki imajo opravka pri gradnji in opremljanju hiš. Pojasnilni tekst je napisan v treh jezikih: slovenskem, srbohrvatskem in francoskem, tako da je publikaciji pot odprta tudi v širši svet. To krásno delo je prvo svoje vrste med nami. Avtor in založba sta v polni meri storila svojo dolžnost. Želeli bi bilo, da je vrši tudi občinstvo in zlasti zgoraj označeni faktorji. Pri vsakem naročilu naj bi opozarjali ljudi na to publikacijo in po možnosti predlagali načrte, zasnovane v narodnem duhu. Na tak način bodo vršili v estetičnem smislu veliko vzgojno nalogo, obenem pa bo v našem narodu tudi rasla pametna samozavest, ki nam je doslej še manjka.

Nekaj zapovedi za narodno prosvetne delavce.

SIRITE ZBIRKO ŠOLSKI ODER, ker je od razprodaje odvisno izhajanje novih igrice, ki jih ima Pov. UJU že v rokopisu. Vsako šolsko vodstvo naj naroči vsak zvezek.

DOSEDAJ SO IZŠLE SLEDEČE IGRICE: Josip Korban: Povodni mož, v 3 dej.; Fr. K.: Božična pravljica, v 3 slikah, kot I. zvezek »Šolski oder«. Cena 6 Din. Napevi k I. zvezku posebej. Cena 3 Din. Ernest Tiran: Čudežne gosli, spevoigra; Ant. Medved: Vino ali voda? Dram. prizor, kot II. zvezek »Šolski oder«. Cena 6 Din. Ciril Pregel: Čudežne gosli, glasbeni del — v rokopisu ga izposojuje Pov. UJU proti odškodnini.

DOVOLJENJE ZA UPRIZORI TEV IGER, ki izidejo v zbirki »Šolski oder«, daje Poverjeništvo UJU — Ljubljana, Franciška ul. 6.

ČISTEGA DOBIČKA ZBIRKE »ŠOLSKI ODER« je deležen tudi narodno-prosvetni sklad Pov. UJU in se bo porabljal v organizacijske svrhe prosvetnega dela in za nove igrice.

ZA DELOVANJE »ŠOLSKEGA ODR« so važni sledeči podatki: kraj, dan, prostor (če na stalnem »šolskem odru«), naslov in avtor: igre, dvogovora, deklamovanke, pesmi; obisk, čisti dobiček in v katere svrhe se porablja, druge posebnosti?

STALNI PEVSKI ZBORI ŠOLARJEV ALI ODRASLE MLADINE: kraj, pevovodja, mešani ali deški, dan in prilike nastopov, kedaj in kolikrat se vrše vaje, pesmi, ki jih znajo (avtor in koliko glasne so)?

SOL. JAVNE LJUDSKE KNJIŽNICE: Kraj in šola, knjižničar(-ka), število knjig, koliko za šoli odraslo

mladino in samo za odrasle, štev. obiskovalcev, vseh knjig se je letno izposodilo, vsako knjigo povprečno, po mesecih, način in čas izposojevanja, prirastek knjig v zadnjem letu, iz katerih sredstev, druge pripombe in nasveti?

PREDAVANJA: Kraj, dan in ura, v katerem prostoru, za koga namenjeno, predavatelj, tema, obisk?

RAZNI TEČAJI: Kraj, vrsta tečaja, dnevi in ob katerih urah, koliko časa, štev. obiskovalcev, predavatelji in teme, stroški in kritje, druge posebnosti?

GIBANJE ŠOLI ODRASLE MLADINE: Temu gibanju je posvetiti posebno pozornost in poročati: o kmetijsko nadaljevalnih šolah in v vseh prej omenjenih ozirih in poljih, kraj, na katerem področju se giblje mladina, drugi statistični podatki, kakor zgoraj!

Odgovorni urednik: Franc Strukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Tovarišice!

Širite naš tisk

Tovariši!

in
priporočajte mladini, staršem in knjižnicam sledeče knjige:

Mladinske knjige.

Baukart: Marko Senjanin, slovenski Robinzon. Vez. Din 12.—
Dimnik: Kralj Peter I. Vez. Din 20.—
Dimnik: Kralj Aleksander I. Vez. Din 40.—
Erjavec: Kitajske narodne pripovedke. Vez. Din 26.—
Erjavec: Srbske narodne pripovedke. Vez. Din 24.—
Erjavec-Flere: Fran Erjavec, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 52.—
Erjavec-Flere: Fran Levstik, izbrani spisi za mladino. Broš. Din 18, vez. Din 28.—
Erjavec-Flere: Matija Valjavec, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 40.—
Erjavec-Flere: Josip Stritar, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 60.—
Erjavec-Flere: Simon Jenko, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 28.—
Ewald-Holeček: Mati narava pripoveduje. Vez. Din 32.—
Erjavec-Flere: A. M. Slomšek, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 56.—
Ewald-Holeček: Tiho jezero in druge povesti. Vez. Din 26.—
Flere: Babica pripoveduje. Vez. Din 12.—
Flere: Slike iz živaštva. Din 24.—
Gangl: Zbrani spisi. II, V. in VI. zv. vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zv. vez. Din 18.—, eleg. vez. Din 20.— (Ostali zvezki so v II. natisu.)
T. Gaspari in P. Košir: Sijaj, sijaj, solni čedel (Zbirka koroških popevk.) Din 8.—
Waštetova: Mejaši, povest iz davnih dni. Vez. Din 25.—
Manica Komanova: Narodne pravljice in legende. Din 18.—
Korban: Vitomilova železnica. Vez. Din 16.—
Kosem: Ej prijateljčki. Vez. Din 16.—
Lah: Češke pravljice. Vez. Din 15.—
Mišjakov Julček: Zbrani spisi. VI. zvezek (Drugi zvezki so razprodani.) Vez. D 10.—
B. Račič: Belokranjske otroške pesmi. Vez. Din 8.—
Rape: Mladini. II, III, IV, V, VI. zvezek. Vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zvezek Din 12.—, VIII. zvezek Din 15.—
Rape: Tisoč in ena noč. Vez. Din 28.—
Ribičič: Vsem dobrim. Vez. Din 10.—
V. Riha-Karel Pribil: Povest o svatbi Kralja Jana. Vez. Din 16.—

Robida: Da ste mi zdravi, dragi otroci! Broš. Din 3.—
Šilih: Nekoč je bilo jezero. Vez. Din 28.—
Tille-Přibil: V kraljestvu sanj. Broš. Din 8.—
Trošt: Moja setev. I. in II. a Din 10.—
Zbnašnik: Drobne pesmi. Vez. Din 10.—
Jan Karzfiat — Dr. Bradač: Kresničke. Cena trdo vezani knjigi Din 20.—

Leposlovne knjige.

Gangl: Beli rojaki. Broš. Din 15.—, vez. Din 18.—
Gangl: Moje obzorje. Broš. Din 15, vez. Din 18.—
Jelenc: 1914—1918, spomini jugoslovenskega dobrovoljca. Vez. Din 30.—
Matičič: Na krvavih poljanah. Vez. Din 42.—
Rado Pavlič: Ljubexen in sovraštvo. V platno vez. Din 92.—
Milan Pugač: Zakonci, drugi natis. Vez. 28 Din.—
Ivan Zorec: Pomenki. Din. 11.—
Florijan Golar: Kmečke povesti. Cena Din 28.—
Cvetko Golar: Pastirjeva nevesta. Cena Din 24.—

Dramatika.

Zv. Kosem: Morje. Din 16.—
Maeterlinck-Bernot: Modra ptica. Broširan Din 16.—
Gangl: Dolina solz. Broš. Din 6.—, vez. Din 8.—
Gangl: Sfinga. Vez. Din 16.—
Gangl: Sin. Drugi natis. Vez. Din 24.—
Sem Benelli-Gradnik: Okrutna šala. Broš. Din 28.—

Šolski oder.

J. Korban: Povodni mož, igrice za mladino. Fr. L.: Božična pravljica, otroška igra v treh slikah. Obe v 1. zvezku. Din 6.—. Glasbeni del k I. zvezku »Sol. odra« 3 Din.—
E. Tiran: Čudežne gosli. Pripovedka s pesm in petjem v 3 dejanjih. Uglasbil C. Pregelj. Medved: Vino ali voda. Drama

tičen nastop. Obe v 2. zvezku. Cena Din 6.—
Gregorič-Stepančičeva: Otroški oder. (Za otroške vrste, zabavišča in nižjo stopnjo osn. šol.) Broš. Din 8.—, vez. Din 12.—

Poučne in znanstvene knjige.

Prof. dr. Pavel V. Brežnik: Francosko-slovensko-nemška konverzacija v platno vez. žepna knjiga Din 35.—
Bučar: Slovenski metuljar. Broš. Din 12.—
Kunaver: Na planini! Vez. Din 30.—
Kunaver: Kraški svet in njega pojavi. Vez. Din 46.—
Mencej: Kratka srbska gramatika in čitanka. Broš. Din 5.—
Ivo Tejkal: Matematične tabele. V platno vezana žepna knjiga Din 66.—
Veber: Etika. Din 120.—
Ivo Bele: Sadjarstvo. Din 85.—

Šolske knjige.

Wider: Prva čitanka. Vez. Din 16.—
Gangl: Druga čitanka. Vez. Din 16.—
Černež: Tretja čitanka. Vez. Din 16.—
Rape: Četrta čitanka. Vez. Din 25.—
Flere: Peta čitanka. Vez. Din 46.—
Plesničar-Grum: Zemljepis Jugoslavije, I. del: Slovensko ozemlje. Vez. Din 28.—
Gradivo za 4. šolsko leto osnovnih šol. Mešček-Drnovšek: Občji zemljepis za višje razrede osnovnih šol. Vez. Din 12.—
Ivanka Negro-Hrastova: Pevska šola združena s teorijo. Vez. Din 68.—
Podkrajšek: Pomočniška izkušnja za rokodelske obrte. Broš. Din 5.—
Podkrajšek: Računstvo za ženske obrte. Vez. Din 10.—
Podkrajšek: Knjižgovodstvo za ženske obrte. Vez. Din 18.—
Lésica-Lokovšek-Mole: Prva srbska ali hrvaška čitanka. Vez. Din 15.—
Jedrlnič: Druga srbska ali hrvaška čitanka. Vez. Din 22.—
Josip Bačič: Udžbenik hrvatskoga ili srpskoga jezika. Vez. Din 42.—
Bežjak-Přibil: Pedagogika. I. knjiga. Vzgojstvo s temeljnimi nauki o ukoslovju. Trdo vezana knjiga Din 56.—
Bradač: Iz starogrške Itrike. Broš. Din 12.—

Prof. dr. Pavel V. Brežnik: Francosko-slovensko-nemška konverzacija. Pomožna šolska knjiga, v platno vez. žepna knjiga Din 35.—

Pesmarice in muzikalije.

Marolt: »Bože pravde« in »Lepa naša domovina«. Din 1.50.
Marolt: Narodne himne in druge domorodne pesmi. Din 3.—
Žirovnik: Narodne pesmi. I, II. in III. zv. a Din 3.—
Adamič: Mladinske pesmi, enoglasni zbori in samospevi s spremljevanjem klavirja. Din 50.—

Druge knjige.

Stalež (imenik) šolstva in učiteljstva v Sloveniji 1923. Broš. Din 42.—
Fink: Zbirka naredb in odredb za osnovne in meščanske šole ter učiteljska v Sloveniji. I. zvezek (od prevrata do konca I. 1920.) broš. Din 10.—, II. zvezek (za I. 1921.) broš. Din 14.—, III. zvezek (za I. 1922.) broš. Din 15.—

Slike.

Sič: I. Kmečka soba na Gorenjskem. Sič: II. Kmečka hiša na Gorenjskem. 303 × 905 cm. Slika a Din 30.—
Stenske table k Widrov Prvi čitanki. Table imajo na obeh straneh nalepljeno čtivo. 13 tabel. Cena Din 220.—
Šaša Šantel: Serija razglednic Stara Ljubljana. Din 10.—

Galerija naših velmož.

1. Trubar	8. Gregorčič
2. Vodnik	9. Aškerc
3. Slomšek	10. Tavčar
4. Prešeren	11. Levček
5. Levstik	12. Erjavec
6. Stritar	13. Jenko
7. Jurčič	14. Cankar
	15. Gangl

615 × 475 cm. Slika a Din 10.—

TELEFON ŠTEV. 312.

VSE KNJIGE, KAKOR TUDI KNJIGE DRUGIH ZALOŽB SE DOBE V

ČRKOVNI RAČUN ŠTEV. 10761

KNJIGARNI UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6 IN V PODRUŽNICI KNJIGARNE, SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 2.